

IV

(Πληροφορίες)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΡΟΕΡΧΟΜΕΝΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΚΑΙ ΛΟΙΠΑ ΟΡΓΑΝΑ
ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ OLAF

ΕΚΘΕΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΗΣ OLAF — 2017

(2018/C 389/01)

Μέλη της επιτροπής εποπτείας της OLAF

κ. Jan MULDER

Πρόεδρος της επιτροπής εποπτείας της OLAF

Μέλος της επιτροπής από τις 23 Ιανουαρίου 2017, πρόεδρος από την 1η Μαρτίου 2017

Πρώην μέλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, Κάτω Χώρες.

κ. Colette DRINAN

Μέλος της επιτροπής από τις 13 Ιουλίου 2016 έως τις 15 Νοεμβρίου 2017,

Πρόεδρος από τις 7 Σεπτεμβρίου 2016 έως την 1η Μαρτίου 2017

Διευθύντρια ελέγχου, Υπηρεσία του Γενικού Ελεγκτή, Ιρλανδία.

Ορκωτή λογίστρια.

κ. Maria Helena FAZENDA

Μέλος της επιτροπής από τις 23 Ιανουαρίου 2017

Γενική γραμματέας του συστήματος της εσωτερικής ασφάλειας, Πορτογαλία.

Εισαγγελέας.

κ. Petr KLEMENT

Μέλος της επιτροπής από τις 23 Ιανουαρίου 2017

Ανώτατη Εισαγγελία, Τσεχική Δημοκρατία.

Εισαγγελέας.

κ. Grażyna STRONIKOWSKA

Μέλος της επιτροπής από τις 13 Ιουλίου 2016

Εισαγγελέας της Εθνικής Εισαγγελίας, Βαρσοβία, Πολωνία.

Εισαγγελέας.

κ. Rafael MUÑOZ LÓPEZ-CARMONA

Μέλος της επιτροπής από την 1η Δεκεμβρίου 2017

Επικεφαλής της μονάδας υποστήριξης του γενικού κρατικού ελεγκτή στην ειδική εισαγγελία κατά της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, Ισπανία.

Ελεγκτής, δικηγόρος, οικονομολόγος.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Έχω τη χαρά να παρουσιάσω την ετήσια έκθεση δραστηριοτήτων της επιτροπής εποπτείας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) για το έτος 2017.

Η τρέχουσα περίοδος αναφοράς απασχόλησε πλήρως τα μέλη της επιτροπής εποπτείας και της γραμματείας της. Το έτος χαρακτηρίστηκε από ορισμένες αλλαγές προσωπικού στη σύνθεση της επιτροπής. Η κ. Catherine Pignon, ο κ. Johan Denolf και ο κ. Δημήτριος Ζημιανίτης ολοκλήρωσαν τη θητεία τους ως νόμιμοι ελεγκτές και στις 23 Ιανουαρίου αντικαταστάθηκαν από την κ. Helena Fazenda, τον κ. Petr Klement και από εμένα, κ. Jan Mulder. Δράττομαι της ευκαιρίας να τους ευχαριστήσω για τις υπηρεσίες τους προς την Ευρωπαϊκή Ένωση γενικά και προς τη συγκεκριμένη επιτροπή και την OLAF ειδικότερα.

Η κ. Colette Drinan παραιτήθηκε από την προεδρία την 1η Μαρτίου 2017 και τη διαδέχθηκε ο ίδιος. Η κ. Drinan παραιτήθηκε επίσης από μέλος της επιτροπής στις 16 Νοεμβρίου του ίδιου έτους και αντικαταστάθηκε από τον κ. Rafael Muñoz López-Carmona. Θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη της επιτροπής εποπτείας για τη συμβολή της στην εργασία μας.

Τον Οκτώβριο του 2017, ο πρώην γενικός διευθυντής της OLAF, ο κ. Giovanni Kessler, αποφάσισε να δεχθεί μια θέση στην Ιταλία πριν από τη λήξη της θητείας του στις Βρυξέλλες. Σύντομα μετά την ανακοίνωση της εν λόγω απόφασης ξεκίνησε η διαδικασία πρόσληψης του νέου γενικού διευθυντή της OLAF. Όντας πρόεδρος της επιτροπής εποπτείας, συμμετείχα ως παρατηρητής στη διαδικασία πρόσληψης. Ως επιτροπή εποπτείας δεν διατυπώσαμε καμία αντίρρηση σε σχέση με τη διαδικασία που ακολούθησε η Επιτροπή.

Το 2017, η γραμματεία της επιτροπής, μεταφέρθηκε από την OLAF σε γραφείο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία της, το Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων (PMO). Τούτο, αποτελεί ωστόσο μόνο διοικητική υπαγωγή. Η συγκεκριμένη διοικητική μεταφορά συνοδεύτηκε από μια φυσική μετακίνηση από τις εγκαταστάσεις της OLAF σε άλλο τμήμα του κτιρίου εκτός της ασφαλούς περιμέτρου της OLAF. Εκ των υστέρων, μπορεί να ειπωθεί ότι τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης αλλαγής δεν ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες της επιτροπής εποπτείας.

Σημαντικό μέρος των εργασιών της επιτροπής εποπτείας αφορούσε την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ (κανονισμός για την OLAF) σύμφωνα με το άρθρο 19 του κανονισμού. Οι εργασίες έπρεπε να ολοκληρωθούν πριν από τις 2 Οκτωβρίου 2017.

Τα κύρια συμπεράσματα της γνωμοδότησης της επιτροπής εποπτείας σχετικά με την αξιολόγηση του κανονισμού για την OLAF, η οποία υποβλήθηκε δεόντως, ήταν τα εξής:

- i) η ανάγκη να συμπεριληφθεί στον ίδιο τον κανονισμό το δικαίωμα της επιτροπής εποπτείας να λαμβάνει τις πληροφορίες που κρίνει αναγκαίες για την εκπλήρωση του ρόλου της, έτσι ώστε να ενισχυθεί πλήρως η ανεξαρτησία της OLAF·
- ii) η ανάγκη για μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά τις διαδικαστικές εγγυήσεις· και
- iii) η ανάγκη να καταστεί υποχρεωτική η συνεργασία των κρατών μελών στις έρευνες της OLAF.

Η πλήρης έκθεση είναι διαθέσιμη στον διοργανικό δικτυακό τόπο της επιτροπής εποπτείας στη διεύθυνση <http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/>

Η επιτροπή εποπτείας επικεντρώθηκε στην εξοικείωση των νέων μελών της με την εσωτερική λειτουργία της OLAF, στην ανάλυση των απορριφθεισών υποθέσεων, στον έλεγχο της διάρκειας των ερευνών, στον έλεγχο των ευαίσθητων υποθέσεων και στην επαλήθευση της εκτέλεσης των δαπανών της OLAF. Τα μέλη της επιτροπής εποπτείας και εγώ συναντηθήκαμε αρκετές φορές με το ερευνητικό προσωπικό και τη διεύθυνση της OLAF προκειμένου να συνεργαστούμε και να ενισχύσουμε τη διακυβέρνηση της Υπηρεσίας.

Η επιτροπή εποπτείας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι το επόμενο έτος πρέπει να εργαστούμε σκληρά για τις διαδικαστικές εγγυήσεις, τη διάρκεια των ερευνών και για το ποσοστό επιτυχίας των υποθέσεων και τις συστάσεις που διαβιβάζονται στις εθνικές δικαστικές αρχές και στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

Σε προηγούμενες εκθέσεις, η έλλειψη πληροφοριών που παρασχέθηκαν στην επιτροπή υπογραμμίστηκε ως μείζον πρόβλημα. Η νέα επιτροπή εποπτείας έδωσε σε προτεραιότητα την εκπλήρωση των καθηκόντων της, με επαρκή πρόσβαση στις απαραίτητες πληροφορίες. Ο πρώην γενικός διευθυντής κ. Kessler κατέβαλε ενθαρρυντικές προσπάθειες προς την κατεύθυνση αυτή και, μετά την ανάληψη καθηκόντων του κ. Nicholas Ilett, η διαδικασία επιταχύνθηκε. Διευκόλυνε τον διάλογο και την ομαλή συνεργασία μεταξύ της OLAF και της εποπτικής αρχής της, ενώ ήταν πάντα διαθέσιμος για να παρέχει πληροφορίες και να μοιραστεί τις απόψεις και τις επιλογές διαχείρισής του με την επιτροπή εποπτείας. Η επιτροπή εποπτείας εκτίμησε ιδιαίτερα αυτόν τον ανοικτό διάλογο.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

Η επιτροπή εποπτείας απηύθυνε ανοικτή πρόσκληση στον γενικό διευθυντή της OLAF και στα ανώτερα στελέχη και τα μέλη της διοίκησης να συμμετάσχουν σε όλες τις συνεδριάσεις της ολομέλειας. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία βελτίωσε σαφώς τη ροή των πληροφοριών. Τα μέλη της επιτροπής έχουν υιοθετήσει μια εποικοδομητική και συνεργατική προσέγγιση στο πλαίσιο της οποίας η OLAF και η επιτροπή μπορούν να ενισχύσουν αμοιβαία τον ρόλο τους ως όργανα διακυβέρνησης της Υπηρεσίας. Ωστόσο, η κατάσταση κατά περίοδο αναφοράς 2017 δεν ήταν ακόμη ιδανική, όπως θα τονίσουμε στις σελίδες που ακολουθούν. Απαιτείται περισσότερος χρόνος προκειμένου η συγκεκριμένη προσέγγιση να αναπτύξει πλήρως το ευεργετικό δυναμικό της για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ένα επίκαιρο ζήτημα σε κάθε συνάντηση αποτέλεσαν οι εξελίξεις που συνδέονται με τη δημιουργία της νεοσυσταθείσας Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (EPPO). Καθώς η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα ασκήσει επιρροή στο μέλλον της OLAF, η επιτροπή έχει φροντίσει να ενημερώνεται τακτικά σχετικά με την προετοιμασία της νομοθετικής της γέννησης, των οικονομικών της επιπτώσεων και της μελλοντικής λειτουργίας της. Τόσο η OLAF όσο και η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα έχουν τον ρόλο τους στην ΕΕ, και οι συνέργειες τους θα βελτιώσουν την προστασία των φορολογουμένων, των κρατών μελών και των συμφερόντων της ΕΕ. Η OLAF ενημέρωσε επίσης την επιτροπή σχετικά με τα μέτρα που έλαβε η OLAF και η Επιτροπή για την εφαρμογή του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Όπως ειπώθηκε προηγουμένως, το έτος που αφήσαμε πίσω μας αποτέλεσε ένα έτος μετάβασης. Οι αλλαγές στη σύνθεση της επιτροπής και η διοικητική θέση της γραμματείας διαμόρφωσαν μια κατάσταση κατά την οποία δεν ήταν πάντα εύκολη η προσαρμογή στις αλλαγές για όλους τους εμπλεκόμενους, ιδίως για τη γραμματεία. Θέλω να ευχαριστήσω όλους όσοι επέτρεψαν τη συνέχιση των εργασιών μας σύμφωνα με τον κανονισμό για την OLAF.

Jan MULDER

Πρόεδρος της επιτροπής εποπτείας της OLAF

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελίδα
ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ	5
ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	6
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ OLAF	7
ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	9
ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ OLAF	10
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ OLAF	11
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΗΣ OLAF	11
Έλεγχος και επαλήθευση νομιμότητας	11
Διαδικασία υποβολής καταγγελιών για τις έρευνες της OLAF	12
Θεμελιώδη δικαιώματα και διαδικαστικές εγγυήσεις	12
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ OLAF	14
Γενικές παρατηρήσεις	14
Ανάλυση των 417 εκθέσεων σχετικά με έρευνες διάρκειας άνω των 12 μηνών από την επιτροπή εποπτείας	15
Συμπεράσματα	16
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ OLAF ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ	17
ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ OLAF	18
Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ	20
Διεξαγωγή διοικητικών ερευνών κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας	21
Παροχή πληροφοριών, εγκληματολογικής ανάλυσης, εμπειρογνομosύνης και επιχειρησιακής υποστήριξης στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία	21
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ	22
Συναντήσεις με τα θεσμικά και άλλα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ	22
Μέθοδοι εργασίας και διαφάνεια	22
Γραμματεία της επιτροπής εποπτείας της OLAF	22
Θέματα προϋπολογισμού	23

ΔΗΛΩΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Άρθρο 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί τακτικά την εκτέλεση από την Υπηρεσία των ερευνητικών της καθηκόντων, προκειμένου να ενισχύσει την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας κατά την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται δυνάμει του παρόντος κανονισμού.

Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί ιδίως τις εξελίξεις όσον αφορά την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διάρκεια των ερευνών με βάση τις πληροφορίες που παρέχει ο γενικός διευθυντής σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 8».

1. Η αποστολή της επιτροπής εποπτείας της OLAF είναι η ενίσχυση της ανεξαρτησίας της OLAF κατά την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται⁽²⁾. Για την εκπλήρωση της εν λόγω αποστολής, ο νομοθέτης της ΕΕ έχει αναθέσει στην επιτροπή εποπτείας έναν τριπλό ρόλο: τον τακτικό έλεγχο επί της άσκησης των ερευνητικών καθηκόντων της OLAF, την επικουρία του γενικού διευθυντή στην εκτέλεση των καθηκόντων του και την υποβολή εκθέσεων στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.
2. Η επιτροπή εποπτείας και ο γενικός διευθυντής της OLAF αποτελούν μέρος της διακυβέρνησης που θεσπίστηκε από τον νομοθέτη στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 και επιβεβαιώθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013. Η επιτροπή εποπτείας είναι το εποπτικό όργανο της OLAF και θεματοφύλακας της ανεξαρτησίας της· παρακολουθεί τακτικά τη διενέργεια του ερευνητικού έργου της OLAF και των διοικητικών της επιδόσεων. Συγκεκριμένα, παρακολουθεί την εξέλιξη της εφαρμογής των διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διάρκεια των ερευνών.

Ο γενικός διευθυντής της OLAF μεριμνά όχι μόνο για τη διαχείριση της Υπηρεσίας, αλλά και για τον έλεγχο των διαδικασιών, τη διαχείριση των καταγγελιών, την άσκηση των καθηκόντων του και την κατεύθυνση των ερευνών. Τούτο αποτελεί σημαντική ευθύνη που δεν κατέχει κανένας άλλος γενικός διευθυντής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Κανένας άλλος γενικός διευθυντής δεν έχει τη δυνατότητα να διενεργεί έρευνες για το προσωπικό και τα μέλη των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων. Ο γενικός διευθυντής της OLAF διορίζεται από την Επιτροπή σε στενή διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο και μόλις η επιτροπή εποπτείας εκδώσει θετική γνώμη σχετικά με τη διαδικασία διορισμού. Ως εκ τούτου, ο γενικός διευθυντής της OLAF είναι *primus inter pares*, επιτελώντας μια ειδική λειτουργία που εξασφαλίζει υψηλά πρότυπα δεοντολογίας και ακεραιότητας στα θεσμικά όργανα της ΕΕ.

3. Η επιτροπή εποπτείας διαδραματίζει συμβουλευτικό ρόλο όσον αφορά τον γενικό διευθυντή της OLAF, τον οποίο επικουρεί στην εκτέλεση των καθηκόντων του, ακριβώς λόγω του ιδιαίτερου ρόλου που αποδίδεται στη λειτουργία από τον νομοθέτη της ΕΕ. Η επιτροπή εποπτείας το πράττει αυτό ως εξής:

— **κοινοποιεί** στον γενικό διευθυντή τα αποτελέσματα της παρακολούθησης της επιτροπής όσον αφορά:

- τον τρόπο διενέργειας του ερευνητικού έργου της OLAF·
- την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διάρκεια των ερευνών· και
- κατά περίπτωση, διατυπώνει τις κατάλληλες συστάσεις·

— **απευθύνει** γνωμοδοτήσεις στον γενικό διευθυντή, καθώς και συστάσεις, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους απαιτούμενους πόρους για τη διενέργεια του ερευνητικού έργου της OLAF, τις προτεραιότητες της OLAF σε θέματα ερευνών και τη διάρκεια των ερευνών·

— **υποβάλλει** τις παρατηρήσεις της (καθώς και συστάσεις, κατά περίπτωση) για τις κατευθυντήριες γραμμές (και κάθε τροποποίησή τους) όσον αφορά τις διαδικασίες έρευνας, τις οποίες υιοθετεί ο γενικός διευθυντής σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013·

— **παρακολουθεί** την ποιότητα των ερευνών που διεξάγονται από την OLAF και των συστάσεων που εκδίδει.

4. Η επιτροπή εποπτείας αποτελεί επίσης εταίρο των θεσμικών οργάνων της ΕΕ στον διάλογο. Υποβάλλει εκθέσεις στα θεσμικά όργανα σχετικά με τις δραστηριότητές της, δύναται να εκδίδει γνωμοδοτήσεις κατόπιν αιτήσεώς τους, εκπονεί εκθέσεις για θέματα έρευνας και ανταλλάσσει απόψεις μαζί τους σε πολιτικό επίπεδο. Κατά συνέπεια, η επιτροπή παρέχει στα θεσμικά όργανα της ΕΕ εμπειρογνωμοσύνη βάσει της εμπειρίας παρακολούθησής της. Χορηγεί επίσης εγγυήσεις ότι η OLAF ενεργεί εντός των ορίων της νομιμότητας και της κανονικότητας, καθώς και ότι τηρούνται οι βασικές αξίες της ΕΕ κατά τη διεξαγωγή των ερευνών.

⁽²⁾ Άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 19. Έκθεση αξιολόγησης

«Έως τις 2 Οκτωβρίου 2017, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο έκθεση αξιολόγησης σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η εν λόγω έκθεση συνοδεύεται από γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας και επισημαίνει ενδεχόμενη ανάγκη τροποποίησης του παρόντος κανονισμού».

5. Σε ολόκληρη την παρούσα έκθεση γίνεται αναφορά σε διάφορα σημεία των συμπερασμάτων της γνωμοδότησης υπ' αριθ. 2/2017 «που συνοδεύει την έκθεση αξιολόγησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου»⁽³⁾. Αποτελεί την πιο σημαντική γνωμοδότηση που καταρτίστηκε από την επιτροπή εποπτείας το 2017. Στη γνωμοδότηση αυτή, η επιτροπή εποπτείας αξιολόγησε: i) το νομικό περιβάλλον της OLAF· ii) τον κύκλο ζωής των ερευνών της OLAF· iii) τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαδικαστικών εγγυήσεων κατά τη διάρκεια των ερευνών που διεξάγονται από την OLAF· iv) τον ρόλο και τη λειτουργία της επιτροπής εποπτείας· και v) τη νομοθετική πρόταση σχετικά με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.
6. Στη γνωμοδότησή της, η επιτροπή εποπτείας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 θα πρέπει να ενοποιήσει τους λόγους για όλες τις έρευνες της OLAF προκειμένου να αποφευχθούν ο κατακερματισμός και οι δυσκολίες ερμηνείας, αλλά και να ενισχυθούν η σαφήνεια του δικαίου και οι διαδικαστικές εγγυήσεις. Το ενοποιημένο νομικό πλαίσιο θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνει έναν πλήρη κώδικα που να καθορίζει τις εξουσίες της OLAF. Ο κανονισμός θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην αποσαφήνιση των εξουσιών όσον αφορά τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ της OLAF και της μελλοντικής Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

Κατά την άποψη της επιτροπής εποπτείας, οι ισχύοντες εσωτερικοί κανόνες δεν επιτρέπουν τη διεξαγωγή ερευνών με τη διαφάνεια που προβλέπει ο νομοθέτης. Επιπλέον, ο αριθμός των οδηγιών μπορεί να παραπλανήσει το προσωπικό της OLAF και συγκεκριμένα τους ερευνητές. Η κατάσταση αυτή θα μπορούσε να αποφευχθεί με τη θέσπιση ολοκληρωμένων διαδικασιών έρευνας στον κανονισμό. Οι εν λόγω διαδικασίες θα περιλάμβαναν λιγότερο ευέλικτα κριτήρια για την έναρξη των ερευνών, ώστε να μην τίθεται σε κίνδυνο η ασφάλεια δικαίου και η δίκαιη μεταχείριση των εισερχόμενων πληροφοριών από την OLAF. Η θέσπιση ολοκληρωμένων διαδικασιών έρευνας θα καθιέρωνε επίσης μηχανισμούς αντιστάθμισης τυχόν κατάχρησης εξουσίας ή αθέμιτης εξωτερικής πίεσης στον γενικό διευθυντή της OLAF. Τούτο θα αντιστάθμιζε επίσης την ευρεία διακριτική ευχέρεια που παρέχεται στον γενικό διευθυντή από τον ισχύοντα κανονισμό, επιβάλλοντάς του την υποχρέωση να ενημερώνει τακτικά την επιτροπή εποπτείας σχετικά με τους λόγους για οποιαδήποτε απόφαση μη έναρξης έρευνας.

7. Η επιτροπή εποπτείας διαπίστωσε ότι οι κύριοι τομείς των ερευνών της OLAF (οι οποίοι περιλαμβάνουν τα διαρθρωτικά ταμεία, τη γεωργία, τους ιδίους πόρους, τα τελωνεία, την εξωτερική βοήθεια και τη διαφθορά) θα πρέπει να υποδεικνύονται καλύτερα στον κανονισμό για την OLAF, προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι κανόνες και οι αρμοδιότητές της στους εν λόγω τομείς. Τούτο θα διευκόλυνε την ανεξαρτησία κατά την ορθή άσκηση των καθηκόντων της Υπηρεσίας, ενώ θα παρείχε μια καλή βάση για τη συνεργασία της OLAF με την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.
8. Όσον αφορά τη διάρκεια των ερευνών, η επιτροπή εποπτείας έκρινε ότι ο κανονισμός θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να συμπεριληφθεί η απαίτηση για τον γενικό διευθυντή της OLAF να λαμβάνει υπόψη τους περιορισμούς νόμιμης προθεσμίας παραγραφής στα κράτη μέλη τα οποία αφορά η έρευνα. Τουλάχιστον 18 μήνες πριν από τη λήξη της νόμιμης προθεσμίας παραγραφής, η OLAF θα πρέπει να υποβάλλει ενδιάμεση έκθεση στις αρχές των αντίστοιχων κρατών μελών. Η μορφή και το περιεχόμενο της ενδιάμεσης έκθεσης θα ισοδυναμούν με τα αντίστοιχα της τελικής έκθεσης, ενώ η ενδιάμεση έκθεση δεν θα περιέχει συστάσεις. Η επιτροπή υποστήριξε επίσης τη σύσταση ομάδων παρακολούθησης, οι οποίες θα μπορούσαν να διατυπώνουν συστάσεις σχετικά με τη δικαστική παρακολούθηση και τον συντονισμό των δραστηριοτήτων της OLAF και όλων των αρχών που συμμετέχουν στις έρευνες, συμπεριλαμβανομένης της μελλοντικής Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.
9. Κατά την περάτωση των ερευνών, η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι ο νομοθέτης θα πρέπει να εξετάσει τη θέσπιση ρητών κανόνων σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να διαβιβάζει η OLAF στην επιτροπή. Προκειμένου η επιτροπή εποπτείας να είναι σε θέση να συνδράμει τον γενικό διευθυντή στην εκπλήρωση των καθηκόντων του στον συγκεκριμένο τομέα, θα πρέπει τουλάχιστον να λαμβάνει από την OLAF την έκθεση έρευνας που διαβιβάστηκε στη δικαστική αρχή του κράτους μέλους και την απάντηση της εν λόγω αρχής στην OLAF.

Δεδομένης της ισχυρής εντολής της και από τα τρία θεσμικά όργανα, η επιτροπή εποπτείας ανέφερε ότι θα επιθυμούσε επίσης να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη δημιουργία συνδέσμων μεταξύ της OLAF και των εταίρων της, και ιδίως της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας.

⁽³⁾ Βλέπε τον δικτυακό τόπο της επιτροπής εποπτείας της OLAF: http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/sites/default/files/opinion_2_2017.pdf

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ OLAF

Άρθρο 6 παράγραφος 2 της απόφασης 1999/352/ΕΚ της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1999, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης, όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση 2013/478/ΕΕ, της 27ης Σεπτεμβρίου 2013:

«2. Ο γενικός διευθυντής διαβιβάζει, μετά από διαβούλευση με την εποπτική επιτροπή, στον γενικό διευθυντή Προϋπολογισμού προσχέδιο προϋπολογισμού που προορίζεται να εγγραφεί στο σχετικό με την Υπηρεσία παράρτημα του τμήματος του γενικού προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αφορά την Επιτροπή».

Άρθρο 15 παράγραφος 1 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η επιτροπή εποπτείας απευθύνει στον γενικό διευθυντή γνωμοδοτήσεις, καθώς και συστάσεις κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων όσον αφορά τους απαιτούμενους πόρους για τη διενέργεια του ερευνητικού έργου της Υπηρεσίας [...]».

10. Η επιτροπή εποπτείας εξέτασε το προσχέδιο προϋπολογισμού της OLAF για το 2018, με ιδιαίτερη έμφαση σε δύο σημεία: i) το σύστημα διαχείρισης περιεχομένου της OLAF («OCM»), δηλαδή τη βάση δεδομένων της OLAF που περιέχει πληροφορίες σχετικά με τις υποθέσεις και η οποία δημιουργήθηκε για να αντικαταστήσει το σύστημα CMS, το παλιό σύστημα διαχείρισης υποθέσεων· και ii) τους ανθρώπινους πόρους της OLAF. Η επιτροπή εποπτείας έθεσε υψηλές προσδοκίες όσον αφορά τη στρατηγική ανθρώπινου δυναμικού (HR) 2017-2019 την οποία θα υιοθετήσει η OLAF κατά τη διάρκεια του 2018, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις της επιτροπής προς τον γενικό διευθυντή της OLAF στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017 «Προσχέδιο προϋπολογισμού της OLAF για το 2018».
11. Η επιτροπή εποπτείας υποστήριξε το προσχέδιο προϋπολογισμού της OLAF για το 2018 στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017 και ειδικότερα το αίτημα της OLAF για χορήγηση πέντε επιπλέον θέσεων διοικητικών υπαλλήλων για το ερευνητικό έργο της OLAF, προκειμένου να ενισχυθεί η βασική αποστολή της OLAF.
12. Συγκεκριμένα, η επιτροπή εποπτείας έκρινε ότι η σημασία του συστήματος βάσεων δεδομένων OCM ήταν μεγάλη λόγω του ποσού του προϋπολογισμού που συνεπάγεται η υλοποίησή του και λόγω του αντικτύπου του συστήματος στο ερευνητικό έργο της OLAF. Συνεπώς, η επιτροπή εποπτείας συνέστησε στον γενικό διευθυντή της OLAF να ζητήσει από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (ΥΕΕ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «να διενεργήσει μια αξιολόγηση μετά την υλοποίηση του OCM, η οποία, πέραν των άλλων στοιχείων, θα συμπεριλαμβάνει τις εμπειρίες των χρηστών». Η OLAF απάντησε τον Οκτώβριο του 2017 ότι «θα εξετάσει προσεκτικά την ανάγκη να ζητήσει από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου να διενεργήσει μια αξιολόγηση αυτού του είδους μετά την υλοποίησή». Η OLAF δήλωσε επίσης τον Φεβρουάριο του 2018 ότι θα διεξαχθεί το συντομότερο δυνατό ένας έλεγχος των πρακτικών διαχείρισης των έργων ΤΠ της OLAF (συμπεριλαμβανομένου του OCM).
13. Όσον αφορά τη στρατηγική για τους ανθρώπινους πόρους της OLAF για την περίοδο 2017-2019, η επιτροπή εποπτείας διατύπωσε στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017 πέντε συστάσεις προς τον γενικό διευθυντή της OLAF σχετικά με τη βελτίωση της διαχείρισης των ανθρώπινων πόρων της OLAF, ιδίως τη μείωση της εναλλαγής του προσωπικού, τη διατήρηση του προσωπικού και την πρόσληψη και την κατάρτιση των ερευνητών. Η OLAF απάντησε εν μέρει σε ορισμένες από τις εν λόγω συστάσεις.
14. Η επιτροπή εποπτείας συνέστησε στην OLAF να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στον «λεπτομερή σχεδιασμό του εργατικού δυναμικού», ο οποίος αξιολογεί τον αριθμό των υπαλλήλων που θα προσληφθούν ετησίως κατά την περίοδο της στρατηγικής για τους ανθρώπινους πόρους 2017-2019. Η OLAF απάντησε στις 6 Οκτωβρίου 2017 ότι κατά τον σχεδιασμό της στρατηγικής της στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού για την περίοδο 2017-2019, θα δώσει ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα που επισημαίνονται στις συστάσεις της επιτροπής εποπτείας. Ωστόσο, μέχρι στιγμής δεν έχει υποβληθεί στην επιτροπή κάποια στρατηγική ανθρώπινου δυναμικού για την περίοδο 2017-2019. Η OLAF θεωρεί ότι η συγκεκριμένη σύσταση είναι συνεχής και πρόσθεσε περαιτέρω τον Φεβρουάριο του 2018 ότι το έγγραφο θα είναι έτοιμο κατά το πρώτο εξάμηνο του 2018.
15. Στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017, η επιτροπή εποπτείας συνέστησε στην OLAF να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στα ακόλουθα ζητήματα: i) τα μέτρα που θα μπορούσαν να ληφθούν για τη μείωση της μέσης περιόδου πρόσληψης· ii) τον εντοπισμό ενδεχόμενων μέτρων διατήρησης του προσωπικού βάσει πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν μέσω της διαδικασίας συνέντευξης εξόδου· iii) τη λεπτομερή αξιολόγηση των αναγκών κατάρτισης· και iv) τη μέτρηση και τη συγκριτική αξιολόγηση βασικών στατιστικών στοιχείων κατάρτισης. Η OLAF απάντησε στις 6 Οκτωβρίου 2017 ότι θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή στα ζητήματα που επισημάνθηκαν στις συστάσεις της επιτροπής εποπτείας κατά την ανάπτυξη της στρατηγικής της για το ανθρώπινο δυναμικό για την περίοδο 2017-2019 και τον Φεβρουάριο του 2018⁽⁴⁾ υπέβαλε έκθεση σχετικά με τις προαναφερθείσες συστάσεις.

⁽⁴⁾ Σημείωμα της OLAF: «Έκθεση της OLAF για το 2017 σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων της επιτροπής εποπτείας» — Ares (2018) 781022.

16. Η OLAF υπέβαλε έκθεση στην επιτροπή εποπτείας σχετικά με ορισμένα ζητήματα ανθρώπινου δυναμικού. Πρώτον, στα τέλη του 2018, η OLAF θα συντάξει έκθεση για τον προσδιορισμό των τομέων που επιδέχονται βελτίωση έτσι ώστε να μειωθεί η περίοδος πρόσληψης. Θεωρεί ότι η υλοποίηση της σύστασης της επιτροπής βρίσκεται σε εξέλιξη. Δεύτερον, η OLAF επεσήμανε ότι η Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινων Πόρων και Ασφάλειας (DG HR) είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση των προγραμμάτων κατάρτισης για ολόκληρη την Επιτροπή. Ως εκ τούτου, το κόστος της κατάρτισης δεν είναι διαθέσιμο σε μεμονωμένες ΓΔ. Τρίτον, η OLAF υπέβαλε επίσης εκθέσεις σχετικά με την ύπαρξη προγραμμάτων κατάρτισης για νεοδιορισθέντες ερευνητές και για ανώτερους ερευνητές και παρείχε πληροφορίες σχετικά με την παροχή εσωτερικής εκπαίδευσης και γενικής κατάρτισης για το προσωπικό της Επιτροπής.
17. Κατά την άποψη της επιτροπής εποπτείας, οι πόροι της OLAF θα πρέπει να επικεντρωθούν στη βασική της δραστηριότητα, δηλαδή τη διερεύνηση παράνομων δραστηριοτήτων, σοβαρών παρατυπιών, απάτης, παραβίασης επαγγελματικών υποχρεώσεων και άλλων ζητημάτων που θίγουν τα συμφέροντα της ΕΕ. Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι η στήριξη των ερευνών αποτελεί μέρος των βασικών δραστηριοτήτων της OLAF και ότι η διατήρηση εσωτερικών ανθρώπινων πόρων και οικονομικών δυνατοτήτων ανεξάρτητων από την Επιτροπή συμβάλλει στην ανεξαρτησία της OLAF. Αυτό έχει ιδιαίτερη σημασία όσον αφορά την πρόσληψη, την κατάρτιση και την ικανότητα αντίδρασης σε νέες και περίπλοκες μορφές απάτης.
18. Η επιτροπή εποπτείας εξέφρασε την άποψη της στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017 ότι η μεταφορά θέσεων από την OLAF στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία θα πρέπει να εξεταστεί προσεκτικά και η διαχείριση της να γίνει με τρόπο ώστε να προστατευθεί η ικανότητα της OLAF να εκπληρώνει την τρέχουσα εντολή της, ιδίως την ικανότητα διερεύνησης. Αυτό μπορεί να απαιτεί τη μείωση των ικανοτήτων πολιτικής της OLAF, εάν πρόκειται να μεταφερθούν περαιτέρω θέσεις στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, προκειμένου να διατηρηθούν οι ικανότητες των διευθύνσεων έρευνας.
19. Η επιτροπή εποπτείας δήλωσε περαιτέρω ότι μετά την έγκριση της τελικής πρότασης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ενδέχεται να προβεί στην υποβολή έκθεσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, σχετικά με τον αντίκτυπο που θα έχει η ίδρυση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας στις ερευνητικές ικανότητες της OLAF.
20. Εκτός από τη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017 σχετικά με το Προσχέδιο προϋπολογισμού της OLAF για το 2018, η επιτροπή εποπτείας εξέτασε τις πληροφορίες που παρείχε η OLAF σχετικά με την εκτέλεση του προϋπολογισμού του 2017. Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι τα μέτρα λιτότητας δεν πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την ικανότητα της Υπηρεσίας να διεξάγει αποτελεσματικές έρευνες.
21. Η επιτροπή εποπτείας υπογράμμισε επίσης ότι το επίπεδο εκτέλεσης του προϋπολογισμού από την OLAF ήταν χαμηλό και ότι συνέχισε να παρουσιάζει υψηλό ποσοστό εναλλαγής προσωπικού, χωρίς να είναι σε θέση να προσλάβει αρκετό προσωπικό για να καλύψει όλες τις κενές θέσεις εργασίας. Η επιτροπή εποπτείας σημείωσε ότι στον προϋπολογισμό για τις αποστολές δεν γίνεται διάκριση μεταξύ δαπανών για έρευνες και δαπανών για άλλους σκοπούς. Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι για να είναι αποτελεσματικές οι έρευνες οι οποίες απαιτούν εγκληματολογική, νομική και υλικοτεχνική υποστήριξη, ενδεχομένως χρειάζεται αυξημένος προϋπολογισμός για τις αποστολές. Η επιτροπή θα αναλύσει το συγκεκριμένο θέμα σε συνεργασία με την OLAF προκειμένου να συγκεντρώσει περισσότερα στοιχεία και να εξασφαλίσει ότι θα διατεθούν όλοι οι απαραίτητοι πόροι στους ερευνητές.
22. Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι η διακριτική ευχέρεια του γενικού διευθυντή της OLAF για τη μεταφορά προϋπολογισμού από υποχρησιμοποιούμενες γραμμές προϋπολογισμού σε γραμμές προϋπολογισμού όπου απαιτούνται περισσότερα κεφάλαια αποτελεί ένα αποτελεσματικό εργαλείο. Ωστόσο, η εν λόγω διακριτική ευχέρεια θα πρέπει να χρησιμοποιείται κυρίως για την ενίσχυση των βασικών καθηκόντων της Υπηρεσίας, ιδίως εκείνων των διευθύνσεων έρευνας.
23. Η επιτροπή εποπτείας επαναλαμβάνει την προηγούμενη σύσταση της που διατυπώθηκε στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 1/2017 ότι η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου (IAS) θα πρέπει να διενεργήσει έλεγχο των προβλημάτων που παρουσιάζονται κατά την υλοποίηση της βάσης δεδομένων OCM, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών. Στις 24 Ιανουαρίου 2018, ο εισηγητής της επιτροπής, ο οποίος ήταν αρμόδιος για την παρακολούθηση των πόρων της OLAF, ζήτησε μια πλήρη έκθεση σχετικά με την κατανομή κόστους του σχεδίου OCM από τη σύλληψή του. Οι εν λόγω πληροφορίες δεν έχουν παρασχεθεί ακόμη από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας.

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΠΟΠΤΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

Άρθρο 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί τακτικά την εκτέλεση από την Υπηρεσία των ερευνητικών της καθηκόντων, [...]».

Άρθρο 4 της απόφασης της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 1999, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης:

«[...] Η επιτροπή [εποπτείας] ασκεί τακτικό έλεγχο επί της άσκησης των ερευνητικών καθηκόντων από την Υπηρεσία».

Κοινή γνώμη των νομικών υπηρεσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, της 5ης Σεπτεμβρίου 2016

Η κοινή γνώμη υπογραμμίζει ότι ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 εξουσιοδοτεί την επιτροπή εποπτείας να λαμβάνει πληροφορίες από τον γενικό διευθυντή της OLAF:

- σε περιπτώσεις κατά τις οποίες διαβιβάστηκαν πληροφορίες στις εθνικές δικαστικές αρχές, ακόμη και όταν δεν έχει διεξαχθεί έρευνα από την OLAF·
- όταν πρόκειται για πρόσθετες πληροφορίες υποθέσεων που αφορούν όλες τις υποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των εν εξελίξει ερευνών και όχι μόνο πληροφορίες σχετικά με τις περατωθείσες υποθέσεις·
- όσον αφορά τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων του γενικού διευθυντή της OLAF, ο κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 συνεπάγεται ενεργό καθήκον ενημέρωσης για την OLAF. Από αυτήν την άποψη, η χορήγηση μόνο παθητικής ηλεκτρονικής πρόσβασης στις βάσεις δεδομένων της OLAF δεν αρκεί για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του γενικού διευθυντή της OLAF, όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013.

24. Σε προηγούμενες ετήσιες εκθέσεις της, η επιτροπή εποπτείας υπογράμμισε ως επείγον ζήτημα την περιορισμένη πρόσβασή της στις πληροφορίες που σχετίζονται με τις υποθέσεις της OLAF. Η κατάσταση άρχισε να βελτιώνεται υπό τον προηγούμενο γενικό διευθυντή και η συγκεκριμένη διαδικασία επιταχύνθηκε κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2017 μετά τον διορισμό νέου ασκούντος καθήκοντα γενικού διευθυντή.

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, η επιτροπή αντιμετώπισε προβλήματα όσον αφορά την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις έρευνες, καθώς και στη βάση δεδομένων OCM της OLAF για τις υποθέσεις κατά τους πρώτους 9 μήνες της περιόδου αναφοράς. Η κατάσταση βελτιώθηκε στο εξής.

25. Βάσει της εμπειρίας της από τη βάση δεδομένων OCM κατά την ανάλυση των υποθέσεων με «πρόσβαση παρατηρητή» στο σύστημα, η επιτροπή εποπτείας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι στην τρέχουσα κατάσταση της βάσης δεδομένων της OLAF, τα παρεχόμενα δεδομένα δεν είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες της εποπτείας. Επιπλέον, φαίνεται ότι η βάση δεδομένων OCM δεν είναι ούτε καν προσαρμοσμένη στις ερευνητικές ανάγκες της OLAF.

Η επιτροπή εποπτείας ενημερώθηκε για τις συζητήσεις που διεξάγονται στην OLAF σχετικά με τον τρόπο προσαρμογής του συστήματος OCM ώστε να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της OLAF και παρακολουθεί στενά τις εξελίξεις. Η επιτροπή εποπτείας εκφράζει σοβαρές ανησυχίες για το συγκεκριμένο ζήτημα και θα συνεργαστεί στενά με την OLAF για την εξεύρεση λύσης.

26. Η επιτροπή εποπτείας διαπιστώνει με έκπληξη ότι το OCM, το κυριότερο σχέδιο ΤΠΕ για το ερευνητικό έργο της OLAF, υλοποιήθηκε χωρίς να ληφθούν υπόψη οι ανάγκες του εποπτικού της οργάνου. Οι λειτουργίες τις οποίες είχε στη διάθεσή της η επιτροπή εποπτείας στην προηγούμενη βάση δεδομένων, το CMS, έχουν επίσης διακοπεί. Υπό αυτές τις συνθήκες, η επιτροπή εποπτείας επεξεργάζεται τα στοιχεία που η OLAF παρέχει ή θέτει στη διάθεση της επιτροπής εποπτείας μέσω του OCM. Η επιτροπή εποπτείας δεν είναι σε θέση να αντλήσει στατιστικά στοιχεία ή αναφορές από μόνη της, μέχρις ότου συμπεριληφθεί κάποιο πρόσθετο ή ενότητα ή λειτουργία που θα επιτρέψει στην επιτροπή εποπτείας να χρησιμοποιήσει επιχειρησιακά δεδομένα για σκοπούς παρακολούθησης.

27. Η βάση δεδομένων OCM δεν διαθέτει κάποια λειτουργία προσαρμοσμένη στις ανάγκες παρακολούθησης της επιτροπής για τις υποθέσεις και τα συστημικά πρότυπα στα επιχειρησιακά δεδομένα της OLAF. Η επιτροπή εποπτείας εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι το παρόν σύστημα δεν επιτρέπει στη OLAF να μεταφέρει τα έγγραφα των υποθέσεων από την προηγούμενη βάση δεδομένων, το CMS, στο OCM με ικανοποιητικό τρόπο. Η συγκεκριμένη κατάσταση είχε σημαντικό αρνητικό αντίκτυπο στο εποπτικό έργο της επιτροπής όσον αφορά την εκτέλεση των ερευνητικών καθηκόντων της OLAF, συμπεριλαμβανομένων των εξελίξεων στον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαδικαστικών εγγυήσεων.

28. Δόθηκε πρόσβαση στην επιτροπή σε 64 αρχεία της OLAF, τα οποία περιλάμβαναν: i) 60 υποθέσεις στις οποίες ο γενικός διευθυντής έλαβε την απόφαση να μην κινηθεί έρευνα και ως εκ τούτου να απορρίψει την υπόθεση και ii) τέσσερις περιπτώσεις στις οποίες διεξήχθησαν και ολοκληρώθηκαν οι έρευνες με την έκδοση τελικής έκθεσης ελεγχθείσας υπόθεσης. Η επιτροπή εποπτείας ανέλυσε τις υποθέσεις και θα δημοσιεύσει τα συμπεράσματά της στο εγγύς μέλλον. Ορισμένα αποτελέσματα της ανάλυσης αξιοποιήθηκαν επίσης στη γνωμοδότηση υπ' αριθ. 2/2017 που συνοδεύει την έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 για την OLAF και σε άλλες δραστηριότητες παρακολούθησης.
29. Η επιτροπή εποπτείας επεσήμανε ότι το περιεχόμενο και η ποιότητα των εκθέσεων που υπέβαλε η OLAF σχετικά με τις υποθέσεις που διαρκούν περισσότερο από 12 μήνες το 2017 δεν περιείχαν πληροφορίες κατάλληλες για την αποτελεσματική παρακολούθηση της διάρκειας των ερευνών. Ειδικότερα, παρά την αυξανόμενη διάρκεια των ερευνών (από 12 μήνες έως 18, 24, 30 ή περισσότερους μήνες), οι περισσότερες εκθέσεις δεν περιείχαν τις ουσιαστικές πληροφορίες που αιτιολογούσαν τη διάρκεια των ερευνών και τα διορθωτικά μέτρα για την επιτάχυνσή τους. Για τη λεπτομερή έκθεση σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα, ανατρέξτε στο κεφάλαιο που αφορά την παρακολούθηση της διάρκειας των ερευνών της OLAF στην παρούσα έκθεση.

ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ ΤΗΣ OLAF

Άρθρο 15 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί τακτικά την εκτέλεση από την Υπηρεσία των ερευνητικών της καθηκόντων, προκειμένου να ενισχύσει την ανεξαρτησία της Υπηρεσίας κατά την ορθή άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται δυνάμει του παρόντος κανονισμού».

Άρθρο 15 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η επιτροπή εποπτείας εκδίδει κάθε έτος τουλάχιστον μία έκθεση δραστηριοτήτων η οποία καλύπτει ειδικότερα την αξιολόγηση της ανεξαρτησίας της Υπηρεσίας, την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διάρκεια των ερευνών. Οι εν λόγω εκθέσεις αποστέλλονται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στο Ελεγκτικό Συνέδριο».

Άρθρο 17 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Ο γενικός διευθυντής δεν ζητά ούτε δέχεται εντολές από οιαδήποτε κυβέρνηση ή οιοδήποτε θεσμικό ή άλλο όργανο ή οργανισμό κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων του που αφορούν την έναρξη και διενέργεια εσωτερικών και εξωτερικών ερευνών ή τη σύνταξη εκθέσεων μετά την ολοκλήρωση των εν λόγω ερευνών. Εάν ο γενικός διευθυντής κρίνει ότι κάποιο μέτρο που έλαβε η Επιτροπή θέτει σε κίνδυνο την ανεξαρτησία του, ενημερώνει αμέσως την επιτροπή εποπτείας και αποφασίζει αν θα προσφύγει κατά της Επιτροπής ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Άρθρο 17 παράγραφος 9 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη της επιτροπής εποπτείας προτού επιβάλει οιαδήποτε πειθαρχική κύρωση στον γενικό διευθυντή».

30. Στην ετήσια έκθεση του 2016, η επιτροπή εποπτείας διαπίστωσε ότι, στις 2 Μαρτίου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήρε μερικώς την ασυλία του γενικού διευθυντή της OLAF έναντι δικαστικής δίωξης, κατόπιν αιτήματος των βελγικών δικαστικών αρχών. Με υπόμνημα της 14ης Μαρτίου 2016 ο γενικός διευθυντής της OLAF ενημέρωσε την επιτροπή εποπτείας, με βάση το άρθρο 17 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, ότι θεωρεί πως η απόφαση της Επιτροπής, της 2ας Μαρτίου, αποτελεί μέτρο που θέτει σε αμφισβήτηση την ανεξαρτησία του γενικού διευθυντή.
31. Παρά τις αιτήσεις προς την Επιτροπή και τον γενικό διευθυντή της OLAF, η επιτροπή εποπτείας δεν έλαβε ουσιαστικές πληροφορίες ή αντίγραφο της απόφασης και της διαδικασίας που ακολούθησε η Επιτροπή. Επιπλέον, η κύρια προσφυγή που άσκησε ο γενικός διευθυντής της OLAF ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου με την οποία αιτήθηκε την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής εξετάζεται επί του παρόντος από το εν λόγω δικαστήριο. Ως εκ τούτου, η επιτροπή εποπτείας δεν είναι ακόμη σε θέση να διαμορφώσει μια οριστική άποψη. Μια εθνική ποινική υπόθεση εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Βέλγιο και καθώς η επιτροπή εποπτείας δεν έλαβε καμία πληροφορία σχετικά με το συγκεκριμένο ζήτημα, δεν μπορούν να διατυπωθούν άλλες παρατηρήσεις.
32. Ο γενικός διευθυντής της OLAF, κ. Giovanni Kessler, παραιτήθηκε τον Οκτώβριο του 2017 πριν από το τέλος της επταετούς θητείας του για να αναλάβει τη θέση του γενικού διευθυντή της Υπηρεσίας Τελωνείων και Μονοπωλίων στην Ιταλία, σε απόσπαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συνεπώς, ξεκίνησε η διαδικασία διορισμού νέου γενικού διευθυντή της OLAF. Η επιτροπή εποπτείας υπέδειξε στην Επιτροπή ότι θα πρέπει να ληφθούν μέτρα που να διασφαλίζουν ότι δεν θα προκύψει σύγκρουση συμφερόντων που θα μπορούσε να αποβεί επιζήμια για την ανεξαρτησία της OLAF κατά τη διεξαγωγή των ερευνών.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ OLAF

Άρθρο 17 παράγραφος 2 του κανονισμού για την OLAF:

«Αφού διατυπωθεί ευνοϊκή γνώμη της επιτροπής εποπτείας για τη διαδικασία επιλογής που εφαρμόζει η Επιτροπή, συντάσσεται από την Επιτροπή κατάλογος των υποψηφίων που συγκεντρώνουν τα κατάλληλα προσόντα. Μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, η Επιτροπή διορίζει τον γενικό διευθυντή».

33. Στις 25 Απριλίου 2017, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαβίβασε για διαβούλευση στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την επιτροπή εποπτείας το σχέδιο προκήρυξης θέσης για τη διαδικασία επιλογής νέου γενικού διευθυντή της OLAF. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κάλεσε επίσης την επιτροπή εποπτείας να ορίσει έναν εκπρόσωπο για να συμμετάσχει ως παρατηρητής κατά τη διάρκεια των συνευξέων στα διάφορα επίπεδα της διαδικασίας επιλογής.
34. Με επιστολή της 12ης Μαΐου 2017, η επιτροπή εποπτείας χαίρετισε τη δέσμευση της Επιτροπής να προσλάβει τον γενικό διευθυντή της OLAF ως έκτακτο και όχι ως μόνιμο υπάλληλο της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της επταετούς θητείας. Η επιτροπή εποπτείας τόνισε ότι θα πρέπει να υπογραμμιστεί η πολιτική ουδετερότητα του γενικού διευθυντή της OLAF, αναφέροντας ότι η συγκεκριμένη θέση ήταν ασυμβίβαστη με οποιαδήποτε πολιτική τοποθέτηση κατά τη διάρκεια της θητείας. Όσον αφορά τους όρους απασχόλησης, η επιτροπή έκρινε ότι η αξιολόγηση της «δοκιμαστικής περιόδου των εννέα μηνών» του γενικού διευθυντή της OLAF αφορούσε άμεσα το ζήτημα της ανεξαρτησίας του, γεγονός που καθιστούσε απαραίτητη τη συνεισφορά της επιτροπής όσον αφορά τις επιδόσεις του γενικού διευθυντή της OLAF κατά την εκτέλεση των ερευνητικών καθηκόντων του.
35. Στις 28 Ιουνίου 2017, η θέση του γενικού διευθυντή της OLAF δημοσιεύθηκε με την προκήρυξη θέσης COM/2017/10373. Η προκήρυξη δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EE C 204) με προθεσμία υποβολής αιτήσεων στις 27 Ιουλίου 2017, η οποία επεκτάθηκε στη συνέχεια στις 15 Σεπτεμβρίου 2017. Η συγκεκριμένη θέση δημοσιεύτηκε ως θέση για γενικό διευθυντή, προσωρινό υπάλληλο.
36. Η επιτροπή εποπτείας όρισε τον κ. Mulder ως εκπρόσωπό της στη διαδικασία επιλογής που διοργάνωσε η Επιτροπή. Ο κ. Mulder παρακολούθησε στενά τις εξελίξεις στη διαδικασία και συμμετείχε στην επιτροπή προεπιλογής και τη συμβουλευτική επιτροπή διορισμών ως παρατηρητής. Συζήτησε περιοδικά την πρόοδο που σημειώθηκε στο πλαίσιο της επιτροπής εποπτείας και κοινοποίησε όλα τα αποδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, ώστε τα μέλη της επιτροπής εποπτείας να είναι σε θέση να διαμορφώσουν σταδιακά μια γνώμη σχετικά με τη νομιμότητα και την κανονικότητα της εφαρμοζόμενης διαδικασίας.
37. Μετά από αρκετές ανταλλαγές επιστολών με τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής και τον Επίτροπο κ. Günter Oettinger, στις 5 Μαρτίου 2018, η επιτροπή εποπτείας γνωστοποίησε στον Επίτροπο κ. Günter Oettinger ότι δεν είχε αντίρρηση σχετικά με τη διαδικασία που ακολούθησε η Επιτροπή. Η επιτροπή εποπτείας ενδέχεται να εξετάσει την έκδοση έκθεσης σχετικά με τον τρόπο βελτίωσης των μελλοντικών διαδικασιών σε μεταγενέστερο στάδιο.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΕΛΙΞΕΩΝ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΕΓΓΥΗΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΕΡΕΥΝΕΣ ΤΗΣ OLAF

Άρθρο 15 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί ιδίως τις εξελίξεις όσον αφορά την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων [...]».

Άρθρο 17 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Ο γενικός διευθυντής θεσπίζει εσωτερική συμβουλευτική και εποπτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένου ελέγχου νομιμότητας, όσον αφορά μεταξύ άλλων την τήρηση των διαδικαστικών εγγυήσεων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των ενδιαφερομένων [...]».

Έλεγχος και επαλήθευση νομιμότητας

38. Στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 2/2017 η επιτροπή εποπτείας ανέλυσε τον έλεγχο και την επαλήθευση νομιμότητας που πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια των ερευνητικών δραστηριοτήτων της OLAF, εστιάζοντας στην τήρηση των διαδικαστικών εγγυήσεων και των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις⁽⁵⁾, η επιτροπή εποπτείας συνέστησε στην OLAF να βελτιώσει τις βέλτιστες πρακτικές των αρμοδίων για τους ελέγχους κατά τον έλεγχο της τήρησης των διαδικαστικών εγγυήσεων και της αναλογικής διάρκειας των ερευνών. Η επιτροπή συνέστησε επίσης στον γενικό διευθυντή της OLAF να εκδώσει σχέδιο που προβλέπει συγκεκριμένες ενέργειες με σκοπό να ενισχύσει αποτελεσματικά τον εσωτερικό έλεγχο και τον συμβουλευτικό μηχανισμό, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό. Η επιτροπή εποπτείας προτίθεται να ανοίξει διάλογο για τη δημιουργία μόνιμης δομής στην OLAF προς τον σκοπό αυτό.

⁽⁵⁾ Γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας αριθ. 2/2015 «Έλεγχος και επαλήθευση νομιμότητας στην OLAF».

Διαδικασία υποβολής καταγγελιών για τις έρευνες της OLAF

39. Προηγούμενες συνθέσεις της επιτροπής σχολίασαν ήδη σε μεγάλο βαθμό το συγκεκριμένο ζήτημα σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις. Η επιτροπή συνέστησε στον γενικό διευθυντή της OLAF να θεσπίσει μια αποτελεσματική εσωτερική διαδικασία για την αντιμετώπιση των ατομικών καταγγελιών. Η επιτροπή εποπτείας ζήτησε επίσης από τον γενικό διευθυντή να υποβάλλει τακτικά εκθέσεις σχετικά με τις μεμονωμένες καταγγελίες που έλαβε η OLAF και σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε ⁽⁶⁾. Είναι σημαντικό οι έρευνες να διεξάγονται με τον κατάλληλο τρόπο. Έχει δημοσιευθεί διαδικασία υποβολής καταγγελιών στον ιστότοπο της OLAF, αλλά μέχρι στιγμής δεν έχει κοινοποιηθεί στην επιτροπή καμία επίσημη απόφαση του γενικού διευθυντή της OLAF για την έγκριση της διαδικασίας.
40. Ο γενικός διευθυντής της OLAF έλαβε μέτρα για να εξασφαλίσει ότι οι μεμονωμένες εκθέσεις καταγγελιών αποστέλλονται στην επιτροπή. Ωστόσο, όλες οι καταγγελίες που καταχωρήθηκαν από την OLAF ή οι καταγγελίες που υποβάλλονται ενώπιον άλλων φορέων κατά της OLAF δεν κοινοποιούνται αυτόματα στην επιτροπή εποπτείας. Οι υποθέσεις που προκαλούν τις συγκεκριμένες καταγγελίες δεν διατίθενται, ενώ οι εξηγήσεις που περιλαμβάνονται στην έκθεση είναι γενικού χαρακτήρα. Η OLAF δεν καθιστά διαθέσιμες στην επιτροπή εποπτείας τις αρχικές καταγγελίες και τις απαντήσεις της στους καταγγέλλοντες. Ως εκ τούτου, η επιτροπή εποπτείας δεν είναι σε θέση να διασφαλίσει την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσώπων που επηρεάζονται από τις έρευνες και την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων.

Η επιτροπή εποπτείας προτίθεται, μέσω μόνιμου διαλόγου με την OLAF, να αναπτύξει ένα σύστημα που θα επιτρέπει την αποτελεσματικότερη παρακολούθηση του κανόνα.

Θεμελιώδη δικαιώματα και διαδικαστικές εγγυήσεις

Κανονισμός για την OLAF

Άρθρο 15 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο

«[...] Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί ιδίως τις εξελίξεις όσον αφορά την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διάρκεια των ερευνών με βάση τις πληροφορίες που παρέχει ο γενικός διευθυντής σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 8.»

Άρθρο 7 παράγραφος 8

«8. Αν μια έρευνα δεν μπορεί να ολοκληρωθεί μετά την παρέλευση δωδεκαμήνου από την έναρξή της, ο γενικός διευθυντής υποβάλλει, κατά τη λήξη της δωδεκάμηνης προθεσμίας και στη συνέχεια ανά εξάμηνο, έκθεση στην επιτροπή εποπτείας, αναφέροντας τους σχετικούς λόγους και τα μελετώμενα διορθωτικά μέτρα για την επίτευξη της έρευνας.»

Άρθρο 9. Διαδικαστικές εγγυήσεις (δεν αναπαράγεται εξαιτίας της έκτασής του)

41. Η επιτροπή εποπτείας έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στον συγκεκριμένο τομέα, δεδομένου του ρόλου παρακολούθησης που της έχει ανατεθεί βάσει του άρθρου 15 παράγραφος 1 και του άρθρου 7 παράγραφος 8 και του άρθρου 9 του κανονισμού για την OLAF. Οι κανόνες που διέπουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ατόμων υπό έρευνα από την OLAF βελτιώθηκαν και αποσαφηνίστηκαν στον νέο κανονισμό για την OLAF. Ωστόσο, η OLAF δεν θέσπισε αποτελεσματικούς μηχανισμούς ελέγχου και παρακολούθησης, όπως αναφέρεται στη γνωμοδότηση υπ' αριθ. 2/2017 της επιτροπής εποπτείας ⁽⁷⁾. Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι οι μηχανισμοί ελέγχου και παρακολούθησης είναι εξαιρετικά σημαντικοί και προτίθεται να αποδώσει ιδιαίτερη προσοχή στο συγκεκριμένο ζήτημα.
42. Η επιτροπή εποπτείας επικεντρώθηκε στα εξής: i) τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές που ενδέχεται να επηρεάσουν την ανεξάρτητη και αμερόληπτη διεξαγωγή των ερευνών· και ii) τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις αρχές για τα οποία υφίσταται πάγια νομολογία σχετικά με την OLAF και τις αποφάσεις του Διαμεσολαβητή. Τα εν λόγω δικαιώματα περιλαμβάνουν το δικαίωμα υπεράσπισης, το δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα, την εμπιστευτικότητα των ερευνών, το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να ενημερωθεί για την έρευνα, το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να εκφράσει τις απόψεις του για όλα τα γεγονότα που τον αφορούν, το δικαίωμα πρόσβασης στα αρχεία έρευνας και/ή την τελική έκθεση και το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων.
43. Η επιτροπή εξέτασε το συγκεκριμένο ζήτημα χρησιμοποιώντας διάφορες πηγές πληροφοριών: i) ατομικές καταγγελίες που έλαβε η OLAF σχετικά με ενδεχόμενες παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων· ii) πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας μέσω των τελικών εκθέσεων για τις περατωθείσες έρευνες της OLAF· iii) πληροφορίες που διαβίβασε η OLAF βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 8 του κανονισμού για την OLAF· και iv) πληροφορίες από την ανάλυση των απορριφθεισών υποθέσεων.

⁽⁶⁾ Η γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας αριθ. 2/2013 «Θέση εσωτερικής διαδικασίας της OLAF για την υποβολή καταγγελιών» και των εκθέσεων δραστηριοτήτων της επιτροπής εποπτείας από το 2014 έως το 2016.

⁽⁷⁾ Βλέπε τη γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας αριθ. 2/2017, κεφάλαιο II, ιδίως τα σημεία 11 και 24.

i) Ατομικές καταγγελίες που έλαβε η OLAF σχετικά με ενδεχόμενες παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων

44. Η OLAF έδωσε στη διάθεση της επιτροπής εποπτείας σύντομα υπομνήματα όπου απαριθμούνται εικαζόμενες παραβιάσεις δικαιωμάτων κατά τη διάρκεια των ερευνών της OLAF, καθώς και μια σύντομη απάντησή της, η οποία ανέφερε ότι η καταγγελία ήταν αβάσιμη⁽⁸⁾. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η OLAF δήλωσε επίσης ότι εκκρεμούσε διαδικασία ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου σε ορισμένες από τις φερόμενες παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Οι καταγγελίες και οι απαντήσεις της OLAF στους καταγγέλλοντες δεν κατέστησαν διαθέσιμες στην επιτροπή. Εξάλλου, τα έγγραφα που στηρίζουν τη διαδικασία υποβολής καταγγελιών για τη θέσπιση της θέσης της OLAF δεν τέθηκαν στη διάθεση της επιτροπής, μολονότι κάτι τέτοιο θα ήταν απαραίτητο προκειμένου η επιτροπή εποπτείας να εκτελέσει τα καθήκοντά της.

45. Τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι διαδικαστικές εγγυήσεις που φέρεται ότι παραβιάστηκαν από την OLAF στις καταγγελίες αφορούσαν διάφορα δικαιώματα· η επιτροπή εποπτείας είχε επίσης υπόψη της τις δημόσια διαθέσιμες αποφάσεις του Διαμεσολαβητή για το συγκεκριμένο ζήτημα, οι οποίες παρείχαν λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με τις φερόμενες παραβιάσεις θεμελιωδών δικαιωμάτων και διαδικαστικών εγγυήσεων σε σχέση με το υλικό που περιέχεται στα προαναφερθέντα υπομνήματα της OLAF.

46. Οι πληροφορίες που παρείχε η OLAF στην επιτροπή εποπτείας ήταν ανεπαρκείς για να μπορέσει η επιτροπή να αναλύσει τον τρόπο με τον οποίο η Υπηρεσία εκτελεί το ερευνητικό της καθήκον και να διεξαγάγει αυστηρή μελέτη των εξελίξεων σχετικά με τα θεμελιώδη δικαιώματα. Για να γίνει αυτό, η επιτροπή εποπτείας θα πρέπει να λάβει τουλάχιστον το πλήρες κείμενο της καταγγελίας και την πλήρη απάντηση της OLAF. Η επιτροπή εποπτείας προτίθεται να συστήσει στην OLAF την ανάπτυξη μιας δομής με την οποία θα διατίθενται στην επιτροπή τακτικές εκθέσεις σχετικά με όλες τις υφιστάμενες καταγγελίες που είναι γνωστές στην OLAF, προσφέροντάς της τη δυνατότητα να σχηματίσει καλύτερη εικόνα της κατάστασης.

ii) Πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013

47. Η επιτροπή εποπτείας εξέτασε τον σεβασμό που αποδίδει η OLAF στο θεμελιώδες δικαίωμα της χρηστής διοίκησης στο πλαίσιο των ερευνών που δεν θα ήταν δυνατό να περατωθούν εντός 12 μηνών από την έναρξή τους. Το δικαίωμα των χρηστών στη χρηστή διοίκηση (δηλαδή ένα εύλογο χρονικό διάστημα για τη διεξαγωγή ερευνών), το οποίο θα μπορούσε επίσης να αποτρέψει τα ζητήματα προθεσμιών παραγραφής, διασφαλίζεται από το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Η επιτροπή εποπτείας έχει επίγνωση του γεγονότος ότι μια μακρά έρευνα που είναι δυσανάλογη με τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές συνέπειες τόσο για τα δικαιώματα υπεράσπισης των ενδιαφερομένων όσο και για την παρακολούθηση της έρευνας.

48. Η επιτροπή εποπτείας εξέτασε 417 εκθέσεις σχετικά με έρευνες διάρκειας άνω των 12, 18, 24 και 30 και έως 66 μηνών. Οι εκθέσεις διαβιβάστηκαν από τον γενικό διευθυντή έως τον Δεκέμβριο του 2017. Ωστόσο, δεν περιείχαν τις σχετικές πληροφορίες που θα επέτρεπαν στην επιτροπή να εκτελέσει τα καθήκοντά της. Το περιεχόμενο της έκθεσης της OLAF στην επιτροπή εποπτείας απαιτεί ριζικές αλλαγές, οι οποίες θα αποτελέσουν και πάλι αντικείμενο διαλόγου μεταξύ της επιτροπής εποπτείας και της OLAF υπό το πρίσμα των συμπερασμάτων της επιτροπής εποπτείας στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 2/2014. Περαιτέρω ανάλυση για το συγκεκριμένο θέμα θα παρουσιαστεί αργότερα στην παρούσα έκθεση, στο κεφάλαιο για την παρακολούθηση της διάρκειας των ερευνών.

iii) Πληροφορίες που διαβιβάστηκαν από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας μέσω των τελικών εκθέσεων για τις περατωθείσες έρευνες της OLAF

49. Οι τελικές εκθέσεις της OLAF περιείχαν συναφείς πληροφορίες σχετικά με τον σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαδικαστικών εγγυήσεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι στις εκθέσεις η OLAF παρέχει μια σύνοψη των ερευνητικών δραστηριοτήτων και των βασικών εγγράφων της προκαταρκτικής έρευνας στην οποία θα στηριχτούν οικονομικές, διοικητικές, πειθαρχικές ή δικαστικές ενέργειες.

Κατά την περίοδο αναφοράς, η επιτροπή εποπτείας έλαβε περιορισμένες πληροφορίες⁽⁹⁾ μέσω αυτής της πηγής πληροφοριών. Τούτο συνέβη επειδή δεν ήταν σε θέση να εξετάσει παρά μόνο τις τελικές εκθέσεις ελεγχθεισών υποθέσεων που αντιστοιχούσαν σε τέσσερις περατωθείσες έρευνες που διεξήγαγε η OLAF και οι οποίες διαβιβάστηκαν στις εθνικές δικαστικές αρχές.

iv) Πληροφορίες από την ανάλυση των απορριφθεισών υποθέσεων

50. Πρόκειται για υποθέσεις για τις οποίες η OLAF αποφάσισε να μην διεξαγάγει έρευνα μετά την αξιολόγηση των εισερχόμενων πληροφοριών. Δεν πρόκειται για έρευνες αλλά για περιπτώσεις απορριφθεισών πληροφοριών όπου πραγματοποιήθηκε εκτίμηση ή εκτίμηση εκ πρώτης όψεως από μη ερευνητικό προσωπικό.

⁽⁸⁾ Υπομνήματα που εστάλησαν από τον γενικό διευθυντή της OLAF στην επιτροπή εποπτείας σχετικά με τις καταγγελίες που υποβλήθηκαν στην OLAF για τις διαδικαστικές εγγυήσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής καταγγελιών της OLAF από το 2014 έως το 2017.

⁽⁹⁾ Τέσσερις τελικές εκθέσεις ελεγχθεισών υποθέσεων της OLAF συνολικά.

51. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, η επιτροπή εξέτασε 60 «γνωμοδοτήσεις για την απόφασης κίνησης της διαδικασίας» που εκπονήθηκαν από τη μονάδα επιλογής και ελέγχου των ερευνών (ISRU) και στις οποίες ο γενικός διευθυντής της OLAF έλαβε την απόφαση να μην κινήσει έρευνα. Η παρακολούθηση των εν λόγω πληροφοριών είναι θεμελιώδους σημασίας για την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της OLAF την κρίσιμη στιγμή κατά την έναρξη των ερευνών. Μια γνωμοδότηση για το συγκεκριμένο ζήτημα θα υποβληθεί στο εγγύς μέλλον ⁽¹⁰⁾.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΗΣ ΔΙΑΡΚΕΙΑΣ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΤΗΣ OLAF

Άρθρο 15 παράγραφος 1 του κανονισμού για την OLAF δεύτερο εδάφιο

«[...] Η επιτροπή εποπτείας παρακολουθεί ιδίως τις εξελίξεις όσον αφορά την εφαρμογή των διαδικαστικών εγγυήσεων και τη διάρκεια των ερευνών με βάση τις πληροφορίες που παρέχει ο γενικός διευθυντής σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 8».

Άρθρο 7 παράγραφος 5

«Οι έρευνες διεξάγονται αδιαλείπτως επί χρονικό διάστημα ανάλογο προς τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης».

Άρθρο 7 παράγραφος 8

«Αν μια έρευνα δεν μπορεί να ολοκληρωθεί μετά την παρέλευση δωδεκαμήνου από την έναρξή της, ο γενικός διευθυντής υποβάλλει, κατά τη λήξη της δωδεκάμηνης προθεσμίας και στη συνέχεια ανά εξάμηνο, έκθεση στην επιτροπή εποπτείας, αναφέροντας τους σχετικούς λόγους και τα μελετώμενα διορθωτικά μέτρα για την επίτευξη της έρευνας».

Γενικές παρατηρήσεις

52. Η διάρκεια των ερευνών της OLAF αποτελεί σημαντικό δείκτη για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των ερευνών και για τον έλεγχο της τήρησης των διαδικαστικών εγγυήσεων. Η διάρκεια των ερευνών της OLAF χρησιμοποιείται εξίσου για την αξιολόγηση: i) των ζητημάτων προθεσμιών παραγραφής· ii) της παρακολούθησης των ερευνών της OLAF· και iii) της πραγματικής ανεξαρτησίας της Υπηρεσίας κατά τη διεξαγωγή των ερευνών της, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικής χρήσης των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων της OLAF ⁽¹¹⁾. Οι αντικειμενικοί λόγοι για τη διάρκεια των ερευνών ενδέχεται επίσης να επηρεάσουν τις προτεραιότητες της πολιτικής της OLAF σε θέματα ερευνών.
53. Αν και το ετήσιο σχέδιο διαχείρισης της OLAF θέτει μόνο έναν γενικό στόχο για τη μέση διάρκεια των ερευνών (π.χ. το 2017 δεν έπρεπε να υπερβεί τους 20 μήνες ⁽¹²⁾), έχει ιδιαίτερη σημασία ως στατιστικό εργαλείο. Η επιτροπή εποπτείας σημειώνει ότι στις διαδικασίες έρευνας της OLAF δεν υπάρχει κανένα σύστημα που να απαιτεί επίσημη παράταση μιας έρευνας μετά την έναρξή της. Κατά συνέπεια, κάθε έρευνα είναι ανοικτή για αόριστο χρονικό διάστημα. Ο μοναδικός μηχανισμός που προσομοιάζει σε ένα σύστημα ελέγχου είναι η υποχρέωση του γενικού διευθυντή της OLAF να υποβάλλει έκθεση στην επιτροπή εποπτείας μετά τη λήξη της περιόδου 12 μηνών και κάθε 6 μήνες στο εξής ⁽¹³⁾.
54. Κατά την άποψη της επιτροπής εποπτείας, η έννοια της «διάρκειας της έρευνας» δεν μπορεί να αναφέρεται μόνο στη στατιστική διάρκεια των ερευνών, ήτοι στον αριθμό των μηνών που διαρκεί. Ωστόσο, η εν λόγω στατιστική προσέγγιση κυριαρχεί στο τρέχον σύστημα υποβολής εκθέσεων της OLAF στην επιτροπή εποπτείας. Ο κανονισμός για την OLAF απαιτεί τη διεξαγωγή των ερευνών «αδιαλείπτως επί χρονικό διάστημα ανάλογο προς τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης». Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι η διάρκεια είναι ανάλογη προς την πολυπλοκότητα της υπόθεσης και ότι διεξάγεται αδιαλείπτως, οι ερευνητές και η διοίκησή τους θα πρέπει να διατηρούν τον αυστηρό έλεγχο του κύκλου ζωής της έρευνας από την έναρξή της. Η ποιότητα των εκθέσεων της OLAF κατά τα διάφορα στάδια της έρευνας (συμπεριλαμβανομένων των «εκθέσεων 12 μηνών», των «εκθέσεων 18 μηνών», των «εκθέσεων 24 μηνών» και των επακόλουθων πληροφοριών εκθέσεων) είναι ζωτικής σημασίας καθώς επιτρέπουν στην επιτροπή εποπτείας να παρακολουθεί τακτικά την πρόοδο των ερευνών.

⁽¹⁰⁾ Βλέπε «Κατευθυντήριες γραμμές για το προσωπικό της OLAF όσον αφορά τις διαδικασίες έρευνας» (κεφάλαιο I άρθρα 1 έως 7) που εγκρίθηκε από τον γενικό διευθυντή της OLAF βάσει του άρθρου 17 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 για την OLAF.

⁽¹¹⁾ Βλέπε γνωμοδοτήσεις της επιτροπής εποπτείας αριθ. 4/2014 «Έλεγχος της διάρκειας των ερευνών που διεξάγονται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης» σ. 3. και αριθ. 2/2009 «Εκθέσεις ερευνών της OLAF που διεξάγονται για περισσότερο από εννέα μήνες».

⁽¹²⁾ Στο σχέδιο διαχείρισης 2017 της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), σ. 5, αναφέρεται ένα ποσοστό μικρότερο του 30 % ως στόχος για τις εν εξελίξει έρευνες του 2017 που διαρκούν περισσότερο από 20 μήνες.

⁽¹³⁾ Ο εν λόγω μηχανισμός παρακολούθησης ενισχύει την ανεξαρτησία της OLAF κατά την ορθή άσκηση των καθηκόντων της, ενώ παράλληλα έχει διαφορετικό χαρακτήρα από τις διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου που προβλέπονται στο άρθρο 17 παράγραφος 8 του κανονισμού για την OLAF και οι οποίες ενσωματώνονται στις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις διαδικασίες έρευνας για το προσωπικό της OLAF που ενέκρινε ο γενικός διευθυντής (συμπεριλαμβανομένης της τελικής επισκόπησης από τη μονάδα επιλογής και ελέγχου των ερευνών — άρθρο 21).

55. Κατά την άποψη της επιτροπής εποπτείας, θα διευκόλυνε σε μεγάλο βαθμό τη διαχείριση των υποθέσεων της OLAF εάν οι «Κατευθυντήριες γραμμές για το προσωπικό της OLAF όσον αφορά τις διαδικασίες έρευνας» καθιστούσαν υποχρεωτική την κατάρτιση και την τακτική επικαιροποίηση ενός σχεδίου έρευνας για κάθε ανοικτή έρευνα. Η διαχείριση υποθέσεων της OLAF όχι μόνο θα μπορούσε να ελέγξει καλύτερα τη διάρκεια των ερευνών, αλλά και να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων που διατίθενται για τις έρευνες. Με αυτόν τον τρόπο, τα υποχρεωτικά σχέδια έρευνας θα αποτελούσαν ένα ισχυρό εργαλείο για τη διαχείριση και τον έλεγχο των εν εξελίξει ερευνών.

Ανάλυση των 417 εκθέσεων σχετικά με έρευνες διάρκειας άνω των 12 μηνών από την επιτροπή εποπτείας

56. Η επιτροπή εποπτείας ανέλυσε 417 εκθέσεις⁽¹⁴⁾ σχετικά με τις έρευνες της OLAF διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών (εφεξής «εκθέσεις 12 μηνών»), μεταξύ των οποίων: «εκθέσεις 12 μηνών», «εκθέσεις 18 μηνών», «εκθέσεις 24 μηνών» και εκθέσεις που καλύπτουν έρευνες που εκτελούνται για μεγαλύτερες χρονικές περιόδους. Στόχος της επιτροπής εποπτείας ήταν να εξετάσει το περιεχόμενο των εκθέσεων σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις του άρθρου 7 παράγραφος 8 του κανονισμού για την OLAF⁽¹⁵⁾ και με βάση τις παρατηρήσεις που διατύπωσε στο παρελθόν η επιτροπή εποπτείας, συγκεκριμένα στη γνωμοδότηση υπ' αριθ. 4/2014 της επιτροπής «Έλεγχος της διάρκειας των ερευνών που διεξάγονται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης».

57. Η επιτροπή εποπτείας εστίασε την ανάλυσή της στην αξιολόγηση:

α. του αριθμού των υποθέσεων στις οποίες οι «εκθέσεις 12 μηνών» της OLAF περιείχαν τους λόγους για τους οποίους οι έρευνες δεν ολοκληρώθηκαν·

β. του αριθμού των υποθέσεων στις οποίες οι «εκθέσεις 12 μηνών» περιλάμβαναν διορθωτικά μέτρα για την επιτάχυνση των ερευνών·

γ. του αριθμού των υποθέσεων στις οποίες σημειώθηκε πρόοδος σύμφωνα με τις συστάσεις της επιτροπής εποπτείας στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 4/2014·

δ. του αριθμού των υποθέσεων κατά τις οποίες το διορθωτικό μέτρο που ανέφερε η OLAF δεν ήταν σύμφωνο με τους λόγους που προβλήθηκαν για τη μη ολοκλήρωση της έρευνας.

58. Στο 25 % σχεδόν των εκθέσεων που υποβλήθηκαν, η επιτροπή εποπτείας διαπίστωσε ότι η OLAF δεν παρουσίασε ουσιαστικούς λόγους για τους οποίους οι έρευνες δεν είχαν ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών. Στο 75 % περίπου των εκθέσεων δεν υποδείχθηκαν διορθωτικά μέτρα. Στο 75 % των εκθέσεων, η επιτροπή εποπτείας διαπίστωσε ότι τα διορθωτικά μέτρα για την επιτάχυνση των ερευνών δεν αντιστοιχούσαν στους λόγους που ανέφερε η OLAF για μη ολοκλήρωση των ερευνών⁽¹⁶⁾. Στο 70 % των εκθέσεων που αναλύθηκαν δεν σημειώθηκε πρόοδος ή σημειώθηκε πολύ περιορισμένη βελτίωση μετά τη δημοσίευση της γνωμοδότησης της επιτροπής εποπτείας υπ' αριθ. 4/2014, ενώ η OLAF εξακολουθεί να παρέχει ανεπαρκή ενημέρωση στην επιτροπή εποπτείας για τις έρευνες διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών.

⁽¹⁴⁾ Εστάλησαν από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας το 2017.

⁽¹⁵⁾ Το άρθρο 7 παράγραφος 8 του κανονισμού για την OLAF προβλέπει ότι «Αν μια έρευνα δεν μπορεί να ολοκληρωθεί μετά την παρέλευση δωδεκαμήνου από την έναρξή της, ο γενικός διευθυντής υποβάλλει, κατά τη λήξη της δωδεκάμηνης προθεσμίας και στη συνέχεια ανά εξάμηνο, έκθεση στην επιτροπή εποπτείας, αναφέροντας τους σχετικούς λόγους και τα μελετώμενα διορθωτικά μέτρα για την επίτευξη της έρευνας».

⁽¹⁶⁾ Αντί να προσδιοριστούν τα διορθωτικά μέτρα που ελήφθησαν για να επιταχυνθεί η έρευνα καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής της, ορισμένες από τις «εκθέσεις 12 μηνών» ανέφεραν μόνο ποια ήταν η τρέχουσα κατάσταση της υπόθεσης, ήτοι ότι η τελική έκθεση υποβλήθηκε στη διοίκηση προς έγκριση, ότι εκπονήθηκε η τελική έκθεση ή ότι συνεχίζεται η κανονική διαδικασία έρευνας ως συνήθως. Η επιτροπή εποπτείας επεσήμανε επίσης ορισμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες η OLAF δήλωσε ότι δεν χρειάζεται να ληφθούν διορθωτικά μέτρα ή ότι θα εκδοθεί τελική έκθεση ελεγχθείσας υπόθεσης ή ότι η έκθεση θα παρείχε μόνο μια ένδειξη των εργασιών που θα πρέπει να εκτελεστούν στον φάκελο της υπόθεσης (συμπεριλαμβανομένης της μετάφρασης, της κατάθεσης, της πρόσληψης ενός ερευνητή, της επικοινωνίας με πηγές πληροφοριών).

59. Ως επακόλουθο της κατάστασης που παρουσιάστηκε στην προηγούμενη παράγραφο, το περιεχόμενο των εν λόγω εκθέσεων δεν επέτρεψε, κατά τη γνώμη της επιτροπής εποπτείας, τον έλεγχο και την εξέταση των λόγων μη ολοκλήρωσης των ερευνών και των προβλεπόμενων διορθωτικών μέτρων για την επιτάχυνση τους ⁽¹⁷⁾.
60. Η επιτροπή εποπτείας ανέλυσε 417 εκθέσεις για έρευνες διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών. Επιπλέον, η επιτροπή εποπτείας εξέτασε τις μεταγενέστερες εκθέσεις της OLAF σχετικά με διάφορες έρευνες που διήρκεσαν ουσιαστικά περισσότερο από ένα έτος. Η επιτροπή συνέκρινε τις αρχικές «εκθέσεις 12 μηνών» με τις επακόλουθες εκθέσεις για τις μεμονωμένες υποθέσεις για τις οποίες υποβλήθηκαν εκθέσεις στην επιτροπή από τον γενικό διευθυντή της OLAF κάθε 6 μήνες εφεξής (υποθέσεις που διαρκούν περισσότερο από 12, 18, 24, 30, 36 ή 42 μήνες έως 66 μήνες). Η επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η ποιότητα των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από την OLAF βάσει του άρθρου 7 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 δεν βελτιώθηκε για την ίδια υπόθεση με την πάροδο του χρόνου και ότι ορισμένες φορές δεν άλλαξε παρά την αυξανόμενη διάρκεια τις έρευνες της OLAF. Η υπερβολική διάρκεια των ερευνών προκαλεί ανησυχίες, δεδομένου ότι θέτει σε κίνδυνο τα θεμελιώδη δικαιώματα των προσώπων που επηρεάζονται από τις έρευνες, ενώ οι περιορισμοί νόμιμων ορίων (ήτοι ο κίνδυνος προθεσμιών παραγραφής) θέτουν σε κίνδυνο τη δυνατότητα των δικαστικών, διοικητικών, πειθαρχικών και/ή χρηματοπιστωτικών αρχών να λάβουν περαιτέρω μέτρα.
61. Συνεπώς, η επιτροπή εποπτείας επιβεβαιώνει την προηγούμενη παρατήρησή της που αναφέρεται στην έκθεση δραστηριοτήτων της για το 2016, ήτοι ότι δεν σημειώθηκε πρόοδος στις πρακτικές της OLAF για την εφαρμογή των νομικών υποχρεώσεων του γενικού διευθυντή της OLAF, οι οποίες απορρέουν από το άρθρο 7 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013. Ως εκ τούτου, η επιτροπή δεν μπορεί να παράσχει τη διαβεβαίωση ότι οι έρευνες διεξάγονται αδιαλείπτως και χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών και της πολυπλοκότητας των υποθέσεων.
62. Η επιτροπή εποπτείας δεν ενημερώθηκε για την ύπαρξη οποιουδήποτε εσωτερικού γραπτού συστήματος υποβολής εκθέσεων στο οποίο ο ερευνητής να παρουσιάζει την εξέλιξη της υπόθεσης, τις κατευθύνσεις και τις δραστηριότητες της που διεξάγονται και προγραμματίζονται να διεξαχθούν —δηλαδή σχετικά με την ουσία των ερευνών—, ούτε για την ύπαρξη μιας συνεπούς προσέγγισης και μεθοδολογίας οι οποίες να συνεπάγονται την υποχρέωση κατάρτισης και περαιτέρω επικαιροποίησης ενός αρχικού σχεδίου έρευνας ⁽¹⁸⁾. Ωστόσο, η OLAF ισχυρίζεται ότι ελέγχει συστηματικά τη διάρκεια των ερευνών χρησιμοποιώντας ένα σύστημα στατιστικών εκθέσεων που παράγονται από τις εσωτερικές ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων της OLAF [πρώην σύστημα διαχείρισης υποθέσεων CMS και τρέχον σύστημα διαχείρισης περιεχομένου της OLAF (OCM)], που περιγράφει τη διάρκεια των ερευνών και την κατανομή του φόρτου εργασίας.
63. Οι διευθυντές Α και Β της OLAF, οι οποίοι υπογράφουν τις εκθέσεις για έρευνες διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών, ενημέρωσαν τον εισηγητή της επιτροπής εποπτείας ότι προβαίνουν τακτικά μαζί με τους ερευνητές της OLAF σε λεπτομερή ανασκόπηση σχετικά με την πρόοδο της εκάστοτε υπόθεσης και τους λόγους για τους οποίους δεν έχει ολοκληρωθεί. Η επιτροπή εποπτείας υπογραμμίζει το γεγονός ότι οι εκθέσεις για τις έρευνες διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών θα πρέπει να βασίζονται, στο μέτρο του δυνατού, στα μέτρα διαχείρισης της OLAF και να αποτελούν μέρος μιας συνολικής εσωτερικής διαδικασίας παρακολούθησης. Επί του παρόντος, παρόμοιες εκθέσεις παράγονται αποκλειστικά για την επιτροπή εποπτείας ⁽¹⁹⁾ και το περιεχόμενό τους είναι εξαιρετικά περιορισμένο, κάτι που σημαίνει ότι δεν επαρκούν ούτε για λόγους παρακολούθησης της επιτροπής εποπτείας ούτε χρησιμεύουν για τη διαχείριση της διάρκειας των ερευνών από την OLAF.

Συμπεράσματα

64. Κατά τη γνώμη της επιτροπής εποπτείας, οι κατάλληλες εκθέσεις για τις έρευνες διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών αποτελούν χρήσιμα και αποτελεσματικά μέσα για την παρακολούθηση της διάρκειας των ερευνών τόσο από την επιτροπή όσο και από τη διεύθυνση της OLAF. Η υποχρεωτική κατάρτιση ενός σχεδίου έρευνας και η επακόλουθη επικαιροποίησή του μπορούν επίσης να βελτιώσουν την ποιότητα των ερευνών της OLAF. Κατά την άποψη της επιτροπής εποπτείας, οι προτεινόμενες λύσεις θα μπορούσαν επίσης να οδηγήσουν στη συντόμευση της διάρκειας των ερευνών.

⁽¹⁷⁾ Μεταξύ των 417 εκθέσεων «12 μηνών» που διαβίβαστηκαν από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας, η επιτροπή εποπτείας μπορεί να αναφέρει επτά παραδείγματα εκθέσεων 12 μηνών (για υποθέσεις που διαρκούν περισσότερο από 24 μήνες) που θεωρεί ότι αποτελούν περίπτωση ιδιαίτερα κακής πρακτικής και πέντε παραδείγματα που μπορούν να θεωρηθούν στο συγκεκριμένο πλαίσιο ως καλύτερη πρακτική, παρά το γεγονός ότι δεν επαρκούν προκειμένου η επιτροπή να αξιολογήσει εάν η διάρκεια της υπόθεσης ήταν ανάλογη με τις περιστάσεις και την πολυπλοκότητα της υπόθεσης.

⁽¹⁸⁾ Σε τέσσερις περατωθείσες υποθέσεις στις οποίες δόθηκε πρόσβαση στην επιτροπή εποπτείας το 2017, μόνο δύο περιείχαν ένα αρχικό έγγραφο προγραμματισμού μεταξύ των εγγράφων του φακέλου της υπόθεσης, το οποίο θα μπορούσε να θεωρηθεί ως «σχέδιο έρευνας» κατά την έννοια του άρθρου 9 παράγραφος 1 του εγγράφου «Κατευθυντήριες γραμμές όσον αφορά τις διαδικασίες έρευνας για τους υπαλλήλους της Υπηρεσίας» (ήτοι προκαταρκτική εξέταση των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν κατά τη διαδικασία επιλογής). Στην τρίτη υπόθεση, παρουσιάστηκε μια σημείωση για την πρόοδο των εργασιών για ενημερωτικούς σκοπούς ή για τη μεταβίβαση της υπόθεσης. Η τέταρτη υπόθεση δεν περιείχε κανένα τέτοιο έγγραφο.

⁽¹⁹⁾ Επεξηγήσεις που δόθηκαν στο μέλος της επιτροπής εποπτείας από τους διευθυντές των διευθύνσεων Α και Β της OLAF κατά τη διάρκεια συνεδρίασης εργασίας στις 14 Δεκεμβρίου 2017 και από τον ασκούντα καθήκοντα γενικού διευθυντή της OLAF στην επιτροπή εποπτείας κατά τη συνεδρίαση στις 23 Ιανουαρίου 2018.

65. Η επιτροπή εποπτείας καλεί την OLAF να αυξήσει την αποτελεσματικότητα και την ποιότητα των εκθέσεων για τις έρευνες διάρκειας άνω των δώδεκα μηνών. Ήδη από τη γνωμοδότηση της επιτροπής εποπτείας υπ' αριθ. 4/2014, η επιτροπή πρότεινε ένα πρότυπο που εξυπηρετεί τον συγκεκριμένο σκοπό και βασίζεται στο νομικό πλαίσιο της OLAF ⁽²⁰⁾. Το συγκεκριμένο έντυπο αναπτύχθηκε περαιτέρω σε συνεργασία με την OLAF, αλλά η εφαρμογή του από την OLAF δεν συνεχίστηκε· οι πληροφορίες στο έντυπο κάλυψαν τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία έχουν ιδιαίτερη σημασία: i) λεπτομερής προσδιορισμός των υποθέσεων, συμπεριλαμβανομένων των εκτιμώμενων οικονομικών επιπτώσεων· ii) λεπτομερής περιγραφή της υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένης της ημερομηνίας της αρχικής ενημέρωσης· iii) νομοθεσία που φέρεται ότι παραβιάζεται· iv) πιθανές κυρώσεις και χρονικές προθεσμίες παραγραφής· v) επιχειρησιακές ενέργειες που δεν έχουν αναληφθεί μέχρι στιγμής και τα αποτελέσματά τους· vi) επιχειρησιακές ενέργειες που δεν έχουν αναληφθεί ακόμη· και vii) λόγοι για τους οποίους η υπόθεση δεν ολοκληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένης της κατανομής πόρων, του όγκου των επιχειρησιακών εργασιών, των ζητημάτων συνεργασίας και άλλων ζητημάτων. Η επιτροπή εποπτείας εκφράζει την προθυμία της να συνεργαστεί με τον γενικό διευθυντή της OLAF και την υπεύθυνη ανώτερη διοίκηση για την ανάπτυξη ενός συστήματος υποβολής εκθέσεων που να ικανοποιεί και τα δύο ενδιαφερόμενα μέρη.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΗΣ OLAF ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΕΡΕΥΝΑΣ

Το άρθρο 17 παράγραφος 5 πρώτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 ορίζει ότι:

«Ο γενικός διευθυντής καθορίζει ετησίως, στο πλαίσιο του ετήσιου σχεδίου διαχείρισης, τις προτεραιότητες της πολιτικής της Υπηρεσίας σε θέματα ερευνών και τις διαβιβάζει, πριν από τη δημοσίευσή τους, στην επιτροπή εποπτείας».

Άρθρο 5 παράγραφος 1:

«Η απόφαση του γενικού διευθυντή για την έναρξη έρευνας λαμβάνει υπόψη τις προτεραιότητες της πολιτικής σε θέματα ερευνών και το ετήσιο σχέδιο διαχείρισης της Υπηρεσίας».

Άρθρο 16 παράγραφος 2 Ανταλλαγή απόψεων με τα θεσμικά όργανα

«2. Η ανταλλαγή απόψεων μπορεί να αφορά:

a) τις στρατηγικές προτεραιότητες όσον αφορά τις πολιτικές της Υπηρεσίας στον τομέα των ερευνών».

66. Κατά τα τελευταία έτη, η επιτροπή εποπτείας έχει επανειλημμένα επισημάνει σοβαρές επιφυλάξεις, ιδίως στις γνωμοδοτήσεις της αριθ. 1/2014 και αριθ. 3/2015, σχετικά με τον καθορισμό και την εφαρμογή των προτεραιοτήτων της πολιτικής της OLAF σε θέματα ερευνών. Τα περισσότερα συμπεράσματα και συστάσεις της επιτροπής εποπτείας παραμένουν έγκυρα και η εφαρμογή τους από την OLAF εξακολουθεί να εκκρεμεί.
67. Η επιτροπή εποπτείας εξέφρασε επίσης τις απόψεις της σχετικά με τις προτεραιότητες της πολιτικής της OLAF σε θέματα ερευνών και την εφαρμογή τους στην ανταλλαγή απόψεων με τα θεσμικά όργανα στις 23 Νοεμβρίου 2017. Η επιτροπή εποπτείας υπογράμμισε ότι οι προτεραιότητες της πολιτικής της OLAF σε θέματα ερευνών επικεντρώνονταν κυρίως στους τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της διεύθυνσης Β (Έρευνες II) της OLAF, συμπεριλαμβανομένων των τελωνειακών δασμών, των δαπανών που αφορούν τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ, τη γεωργική πολιτική και τα ταμεία αγροτικής ανάπτυξης, εις βάρος άλλων τομέων δαπανών και εσόδων.
68. Το σχέδιο προτεραιοτήτων της πολιτικής της OLAF σε θέματα ερευνών για το 2018 διατηρεί μια προσέγγιση που προσομοιάζει σημαντικά με αυτή των προηγούμενων ετών. Το σχέδιο προτεραιοτήτων της πολιτικής σε θέματα ερευνών επικεντρώνεται στους ακόλουθους τομείς:
1. υποθέσεις που σχετίζονται με τα σχέδια των δικτύων μεταφορών και υποδομών, ιδίως τις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων·
 2. υποθέσεις που αφορούν: i) σχέδια που συγχρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και τα προενταξιακά ταμεία, στα οποία η δράση των κρατών μελών ή των υποψήφιων χωρών μπορεί να είναι ανεπαρκής· ή ii) έργα που έχουν διασυνοριακά στοιχεία·
 3. υποθέσεις που υποδεικνύουν πιθανές καταχρήσεις κανόνων προέλευσης περί καταχρήσεων καταγωγής ή δασμολογικής ταξινόμησης τόσο σε προτιμησιακά όσο και σε μη προτιμησιακά εμπορικά καθεστώτα και σε απάτες που σχετίζονται με την αποτίμηση της αξίας, για την αποφυγή καταβολής συμβατικών τελωνειακών δασμών, συμπεριλαμβανομένων των δασμολογικών μέτρων που αποτελούν μέρος της πολιτικής εμπορικής άμυνας της ΕΕ·
 4. υποθέσεις λαθρεμπορίας καπνού, αλκοόλ και παραποιημένων φαρμάκων στην ΕΕ, καθώς και παράνομης παραγωγής καπνού·
 5. υποθέσεις ανθρωπιστικής και αναπτυξιακής βοήθειας και άλλης υποστήριξης που παρέχεται σε μετανάστες και πρόσφυγες.

⁽²⁰⁾ Βλέπε παράρτημα 2 που επισυνάπτεται στη γνωμοδότηση της επιτροπής αριθ. 4/2014 «Έλεγχος της διάρκειας των ερευνών που διεξάγονται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης». Το τυποποιημένο έντυπο μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί στο περιεχόμενο του άρθρου 7 παράγραφος 8 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 για την OLAF.

69. Η επιτροπή εποπτείας έχει ήδη εκφράσει την ανησυχία της για το γεγονός ότι μόνο το 30 % των υποθέσεων που εξέτασε η OLAF ήταν σύμφωνες με τις προαναφερθείσες προτεραιότητες της πολιτικής σε θέματα ερευνών, παρά το γεγονός ότι η διεύθυνση Β διέθετε τον μεγαλύτερο αριθμό ερευνητών και τον μεγαλύτερο αριθμό ανοικτών υποθέσεων.
70. Η επιτροπή πληροφορήθηκε ότι το χαμηλό ποσοστό των ανοικτών υποθέσεων που εμπίπτουν στις προτεραιότητες της πολιτικής σε θέματα ερευνών (30 %) οφειλόταν στην ποιότητα των πληροφοριών που έλαβε η OLAF, γεγονός που περιόρισε τον βαθμό στον οποίο μπορεί να δημιουργηθεί επαρκής υποψία. Κατά την ολομέλεια της επιτροπής στις 14 Φεβρουαρίου 2018, η OLAF επιβεβαίωσε τα αριθμητικά στοιχεία και επεσήμανε ότι οι προτεραιότητες της πολιτικής της σε θέματα ερευνών ελήφθησαν υπόψη μόνο για την έναρξη διερεύνησης των υποθέσεων κατά τις οποίες πληρούνται οι λοιπές απαιτήσεις του άρθρου 5 του κανονισμού για την OLAF.
71. Επιπλέον, φαίνεται ότι οι προτεραιότητες της πολιτικής της OLAF σε θέματα ερευνών καθορίστηκαν με βάση τα στοιχεία που παρείχαν τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των παρεμβάσεων του δικτύου της επιτροπής για την πρόληψη και την ανίχνευση της απάτης, των εκθέσεων του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου, των ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των εκθέσεων της Επιτροπής για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων.
72. Ωστόσο, η επιτροπή εποπτείας υπογραμμίζει τις παρατηρήσεις που διατύπωσαν εκπρόσωποι του δικτύου της επιτροπής για την πρόληψη και ανίχνευση της απάτης, οι οποίοι αμφισβητούν την προσέγγιση της OLAF. Φαίνεται ότι οι αποφάσεις της OLAF για την έναρξη ερευνών ήταν κατά κύριο λόγο «καθοδηγούμενες από τη ζήτηση», κατά περίπτωση.
73. Συνεπώς, περίπου το 70 % των ερευνών της OLAF δεν εμπίπτουν στις οικείες προτεραιότητες της πολιτικής σε θέματα ερευνών. Η επιτροπή εποπτείας ζήτησε από την OLAF να παράσχει περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις έρευνες που συνιστούν το υπόλοιπο 70 % και τους λόγους που οδήγησαν στη λήψη των συγκεκριμένων αποφάσεων.
74. Η επιτροπή εποπτείας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαίες πιο ριζικές αλλαγές στην προσέγγιση της OLAF όσον αφορά τις προτεραιότητες της πολιτικής της σε θέματα ερευνών, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι θα καθοριστούν και θα εφαρμοστούν σωστά. Το βασικό ζήτημα είναι η χρήση κριτηρίων για τον καθορισμό των προτεραιοτήτων της πολιτικής σε θέματα ερευνών που έχουν ρεαλιστική εικόνα των εξουσιών και των πόρων της OLAF.
75. Επιπλέον, η OLAF διαθέτει προνομιούχους όρους και δυνατότητες για να δράσει προορατικά στον συγκεκριμένο τομέα, που απορρέουν κυρίως από δύο λόγους:
- το γεγονός ότι ο γενικός διευθυντής έχει την εξουσία να κινεί έρευνες με δική του πρωτοβουλία [άρθρο 5 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013]· και
 - την άμεσα διαθέσιμη υποστήριξη των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και των υπηρεσιών της Επιτροπής, ιδίως των γενικών διευθύνσεων, για τον προσδιορισμό των κύριων τομέων κινδύνου και των προτεραιοτήτων των δαπανών, συμπεριλαμβανομένου του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.
76. Προκειμένου η OLAF να ενεργεί με αποτελεσματικό τρόπο, δεν αρκεί απλώς μια ευρεία επισκόπηση της προέλευσης της απάτης, της διαφθοράς και των παρατυπιών που επηρεάζουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ· θα επωφεληθεί ιδιαίτερα από την ύπαρξη ενός εσωτερικού οργάνου ειδικευμένου στον εντοπισμό και την ανάλυση των τομέων με μεγαλύτερο κίνδυνο και με σοβαρό αντίκτυπο στα κονδύλια της ΕΕ.
77. Ο προϋπολογισμός και οι πόροι προσωπικού της OLAF είναι βασικοί παράγοντες για την ορθή εφαρμογή των προτεραιοτήτων της πολιτικής σε θέματα ερευνών· συνεπώς, η συμβολή αμφοτέρων των διευθύνσεων έρευνας (διευθύνσεις Α και Β) στον εν λόγω τομέα θα ήταν επίσης χρήσιμη.
78. Η επιτροπή εποπτείας επιθυμεί να ενισχύσει το διάλογο με την OLAF σχετικά με τα συγκεκριμένα στρατηγικά και πρακτικά ζητήματα. Για τον σκοπό αυτό, η επιτροπή εποπτείας και η OLAF συμφώνησαν ότι οι διευθυντές που είναι υπεύθυνοι για τις έρευνες (ήτοι οι διευθυντές που είναι αρμόδιοι για τις διευθύνσεις Α και Β) θα συμμετάσχουν στις συνεδριάσεις της ολομέλειας της επιτροπής εποπτείας και θα υποβάλουν την ανάλυσή τους επί των συγκεκριμένων ζητημάτων. Ο αριθμός των ερευνών που διενεργήθηκαν, όπως αναφέρεται στις ετήσιες εκθέσεις δραστηριότητας της OLAF για τα έτη 2015, 2016 και 2017, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως σημείο αναφοράς.

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΔΕΝ ΥΙΟΘΕΤΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ OLAF

Άρθρο 17 παράγραφος 5 τρίτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013:

«Ο γενικός διευθυντής ενημερώνει περιοδικά την επιτροπή εποπτείας σχετικά με:

α) υποθέσεις στις οποίες δεν τηρήθηκαν οι συστάσεις του γενικού διευθυντή·

β) υποθέσεις στις οποίες διαβιβάστηκαν πληροφορίες σε δικαστικές αρχές των κρατών μελών».

79. Όταν ολοκληρώνεται μια έρευνα της OLAF, η τελική έκθεση των πραγματικών περιστατικών (με αποδεικτικά στοιχεία και πλήρη κατάλογο των καταχωρισμένων στοιχείων στον φάκελο της υπόθεσης) και τυχόν συστάσεις που θα διατυπώσει ο γενικός διευθυντής της OLAF πρέπει να αποστέλλονται στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών ή στα θεσμικά και άλλα όργανα της ΕΕ που έχουν την ευθύνη για τις επόμενες ενέργειες.
80. Υπάρχουν τέσσερα είδη συστάσεων που διατυπώνονται από τον γενικό διευθυντή της OLAF μετά την ολοκλήρωση μιας έρευνας: i) **διοικητικές** (θωράκιση κατά της απάτης των συμβάσεων, των συμφωνιών επιδότησης, της νομοθεσίας και των διοικητικών πρακτικών)· ii) **οικονομικές** (ανάκτηση αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών)· iii) **δικαστικές** (ποινικές διαδικασίες από τις εθνικές αρχές)· και iv) **πειθαρχικές** (πειθαρχικές διαδικασίες από τα θεσμικά όργανα, τους οργανισμούς και τους φορείς της ΕΕ).
81. Σύμφωνα με το άρθρο 17 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, ο γενικός διευθυντής της OLAF θα πρέπει να ενημερώνει τακτικά την επιτροπή για τις υποθέσεις στις οποίες δεν τηρήθηκαν οι συστάσεις του. Ο γενικός διευθυντής τήρησε την υποχρέωση ενημέρωσης της επιτροπής εποπτείας σχετικά με υποθέσεις στις οποίες δεν υιοθετήθηκαν οι συστάσεις της. Τούτο έγινε με την αποστολή υπομνήματος στον πρόεδρο της επιτροπής εποπτείας στις 4 Σεπτεμβρίου 2017. Ένα συνημμένο στο υπόμνημα καλύπτει τις απαντήσεις που έλαβε η OLAF από τις ενδιαφερόμενες αρχές μεταξύ της 1ης Μαρτίου 2016 και της 28ης Φεβρουαρίου 2017 σε συστάσεις που εκδόθηκαν από την 1η Οκτωβρίου 2013. Η συγκεκριμένη περίοδος ακολούθησε την προηγούμενη περίοδο αναφοράς (1η Μαρτίου 2015 έως 29 Φεβρουαρίου 2016) αδιαλείπτως.
82. Οι πληροφορίες σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις της OLAF δόθηκαν υπό τη μορφή διαγράμματος επισκόπησης που κάλυπτε: i) τον αριθμό της υπόθεσης της OLAF· ii) την ημερομηνία έκδοσης της σύστασης· iii) την ταυτοποίηση του παραλήπτη· iv) τη σύντομη σύνοψη της σύστασης· v) την ημερομηνία απάντησης σχετικά με τη μη εφαρμογή· vi) τους λόγους που επικαλείται η ενδιαφερόμενη αρχή· και vii) σε ορισμένες περιπτώσεις, η OLAF σχολιάζει, υποβάλλοντας περαιτέρω διευκρινίσεις.
83. Δεδομένης της εμβέλειας των πληροφοριών που έλαβε η επιτροπή εποπτείας, δεν ήταν δυνατόν να προβεί σε εμπεριστατωμένη μελέτη των λόγων που επικαλέστηκαν οι εθνικές αρχές προκειμένου να αιτιολογήσουν τη μη τήρηση των συστάσεων της OLAF. Ωστόσο, από τα προαναφερθέντα έγγραφα προέκυψαν 22 συστάσεις της OLAF οι οποίες δεν τηρήθηκαν από τις αρμόδιες αρχές κατά τη σχετική περίοδο.
- Βάσει των πληροφοριών για τις 22 υποθέσεις, η επιτροπή εποπτείας κατέληξε στα πορίσματα και τα συμπεράσματα που παρατίθενται στις ακόλουθες παραγράφους:
84. Ο κύριος λόγος για τον οποίο δεν τηρήθηκαν οι συστάσεις της OLAF ήταν η ύπαρξη διαφορετικών συμπερασμάτων στις επακόλουθες διαδικασίες που διεξήγαγαν οι εθνικές αρχές. Ωστόσο, υπήρξαν επίσης περιπτώσεις στις οποίες οι ενδιαφερόμενες αρχές αποτελούσαν φορείς της ΕΕ.
85. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι λόγοι που προβλήθηκαν ήταν ρητώς η «έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων» ή τα «ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία» (οι περισσότεροι αποδέκτες των συστάσεων της OLAF ήταν οι εθνικές εισαγγελικές υπηρεσίες και σε μία περίπτωση μια αρχή της ΕΕ).

Σε πολλές περιπτώσεις, η ενδιαφερόμενη εθνική αρχή κατέληγε επανειλημμένα στο συμπέρασμα ότι στην «υπόθεση δεν υπήρχαν άμεσες ενδείξεις υπαιτιότητας εκ μέρους του δικαιούχου» σε τουλάχιστον δύο άλλες περιπτώσεις, οι εθνικές αρχές (του ίδιου κράτους μέλους) δεν κατόρθωσαν να εντοπίσουν κανένα άτομο προσωπικά υπεύθυνο για τα αδικήματα. Ορισμένοι από τους συγκεκριμένους λόγους θέτουν περαιτέρω ερωτήματα σχετικά με την ποιότητα της εθνικής εφαρμογής των διατάξεων της νομοθεσίας της ΕΕ σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ⁽²¹⁾. Τα εν λόγω πορίσματα θα χρειαστούν περαιτέρω ανάλυση τόσο από την OLAF όσο και από την επιτροπή εποπτείας.

86. Η OLAF ανέφερε στον εισηγητή της επιτροπής εποπτείας ότι υπήρξαν περιπτώσεις στις οποίες οι αρχές ενός κράτους μέλους απέρριψαν υποθέσεις λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων που προκλήθηκαν από απώλεια ή καταστροφή εγγράφων τα οποία εντοπίστηκαν αρχικά από την OLAF αλλά δεν ασφαλίστηκαν και στη συνέχεια δεν εντοπίστηκαν π.χ. κατά τη διάρκεια κατ' οίκον ερευνών από τις εθνικές αρχές. Τούτο υπογραμμίζει επίσης τα κενά στην εφαρμογή των εθνικών διαδικαστικών κανόνων σε συνδυασμό με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, ο οποίος απαιτεί την εξασφάλιση των αποδεικτικών στοιχείων στα πρώτα στάδια της διαδικασίας και το παραδεκτό τους σε επόμενα στάδια ή μεταγενέστερες διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων ποινικών δικών. Η επιτροπή εποπτείας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι μόνο η έγκαιρη και στενή συνεργασία με τις εθνικές αρχές μπορεί να αποτρέψει την απώλεια αποδεικτικών στοιχείων λόγω της πραγματικής καταστροφής τους ή του απαράδεκτού τους για τυπικούς διαδικαστικούς λόγους.

⁽²¹⁾ Κατά κύριο λόγο, η σύμβαση για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της.

87. Άλλοι λόγοι που προέβησαν οι ενδιαφερόμενες αρχές περιλάμβαναν «έλλειψη τοπικής δικαιοδοσίας» ή «ζημία κάτω από το όριο ποινικού αδικήματος». Υπήρξε μία μόνο υπόθεση στην οποία δεν παρασχέθηκαν καθόλου οι λόγοι για μη τήρηση των συστάσεων της OLAF.
88. Η επιτροπή εποπτείας ζήτησε πρόσθετες πληροφορίες για τις υποθέσεις σχετικά με τα σχέδια που υλοποιήθηκαν εκτός της ΕΕ, στα οποία η OLAF παρείχε συστάσεις σε μια αρχή της ΕΕ για την ανάκτηση κονδυλίων της ΕΕ και/ή την επιβολή οικονομικών κυρώσεων. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η αρμόδια αρχή της ΕΕ αιτιολόγησε τη μη συμμόρφωσή της με τις συστάσεις της OLAF δηλώνοντας ότι δεν υπήρχε η νομική βάση για την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Τούτο θέτει ερωτήματα σχετικά με τον βαθμό στον οποίο η OLAF ενημερώθηκε επαρκώς για τη σχετική νομοθεσία της ΕΕ και τη διεθνή νομοθεσία. Μετά την ανάλυση των εγγράφων που αφορούν όλες τις υποθέσεις, η επιτροπή εποπτείας διαπιστώνει ότι, δεδομένης i) της πολυπλοκότητας των σχέσεων με άλλους διεθνείς εταίρους και ii) του ειδικού περιβάλλοντος των τομέων υψηλού κινδύνου υπεξάιρεσης κεφαλαίων, είναι σημαντικό η OLAF να διεξάγει νομικές αναλύσεις και να ελέγχει εάν υπάρχει νομική δυνατότητα επιβολής κυρώσεων και ανάκτησης κεφαλαίων προτού εκδώσει συστάσεις, ιδίως σε περιπτώσεις που αφορούν χρηματοδοτικά μέσα εξωτερικής δράσης.
89. Αφού εξέτασε όλους τους λόγους που προέβησαν οι ενδιαφερόμενες αρχές, η επιτροπή εποπτείας καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η συνεργασία τόσο με τις εθνικές αρχές όσο και με τις ενδιαφερόμενες αρχές της ΕΕ είναι καίριας σημασίας και θα πρέπει να λαμβάνει χώρα από την αρχή των ερευνών της OLAF. Η συνεργασία και ο συντονισμός μεταξύ της OLAF και των ενδιαφερόμενων αρχών αποτελεί τον καλύτερο τρόπο για την εξασφάλιση αποδεικτικών στοιχείων, τη διασφάλιση του παραδεκτού των αποδεικτικών στοιχείων και την αποφυγή διαφορετικών ερμηνειών του εθνικού και ενωσιακού δικαίου. Ως εκ τούτου, η επιτροπή εποπτείας υποστηρίζει όλες τις νομοθετικές αλλαγές τόσο στο εθνικό όσο και στο ενωσιακό δίκαιο [ιδίως στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013], που θα θεσπίσουν την υποχρέωση συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ των εθνικών αρχών, της OLAF και ενδεχομένως άλλων αρχών της ΕΕ που εμπλέκονται στη διερεύνηση της απάτης και των παρατυπιών.
90. Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι η αξιολόγηση των επιπτώσεων των ερευνών της OLAF με την ανάλυση των συστάσεων που εκδίδει η Υπηρεσία στις αρμόδιες αρχές και της απάντησης των αρχών είναι ιδιαίτερα σημαντική όσον αφορά τον καθορισμό αποτελεσματικών διαδικασιών τόσο εντός όσο και εκτός της Υπηρεσίας. Η επιτροπή εποπτείας επανειλημμένα εξέφρασε τη δυσανεξία της για την κατάρνηση του μηχανισμού εκ των προτέρων ελέγχου από τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και είναι της άποψης ότι προκειμένου να μπορέσει η επιτροπή να εκπληρώσει τα καθήκοντά της χρειάζεται περισσότερες πληροφορίες. Τουλάχιστον, οι εκθέσεις ερευνών που διαβιβάζονται στις ενδιαφερόμενες αρχές και οι απαντήσεις των αρχών θα πρέπει να αποστέλλονται αυτόματα στην επιτροπή εποπτείας, ώστε να είναι σε θέση να διεξάγει συνεχή ανάλυση και να ζητεί εξηγήσεις τόσο από τις αρμόδιες αρχές όσο και από την OLAF. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα είναι σε θέση να συμβάλλει στη βελτίωση του ερευνητικού αντικτύπου της OLAF και την εξασφάλιση του παραδεκτού των αποδεικτικών στοιχείων.

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΤΗΣ ΚΑΙ Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΙΣΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΡΧΗ

91. Η τρέχουσα σύνθεση της επιτροπής εποπτείας της OLAF ανέλαβε καθήκοντα τον Ιανουάριο του 2017. Από τον διορισμό της, έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικασία ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, που εγκρίθηκε στις 12 Οκτωβρίου 2017 μετά από τη συναίνεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
92. Στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 2/2017 της 28ης Σεπτεμβρίου 2017 που συνοδεύει την έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, η επιτροπή αφιέρωσε ένα κεφάλαιο (Κεφάλαιο VI) στις επιπτώσεις που θα είχε η σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας στην εντολή της OLAF, συμπεριλαμβανομένων των δημοσιονομικών επιπτώσεων. Αργότερα, στις 23 Νοεμβρίου 2017, η επιτροπή εποπτείας έλαβε μέρος στην ετήσια ανταλλαγή απόψεων με τα θεσμικά όργανα⁽²²⁾ και εξέτασε δύο από τα κύρια ζητήματα της μελλοντικής σχέσης μεταξύ της OLAF και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας: i) τη διαβίβαση πληροφοριών από την OLAF στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία· και ii) την υποστήριξη και τη συμπληρωματικότητα που θα χρειαστεί να παρέχει η OLAF στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, εάν της ζητηθεί (άρθρα 24 και 101 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία).
93. Η επιτροπή εποπτείας είναι έτοιμη να υποβάλει την άποψή της στην Επιτροπή και στα άλλα θεσμικά όργανα, δεδομένου του αντικτύπου που μπορεί να έχει η εφαρμογή του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία όχι μόνο σε σχέση με τη διακυβέρνηση της OLAF, αλλά και σε σχέση με την εκτέλεση των ερευνητικών καθηκόντων της και τον εποπτικό ρόλο της επιτροπής εποπτείας.

(22) Άρθρο 16 «Ανταλλαγή απόψεων με τα θεσμικά όργανα» του κανονισμού για την OLAF.

94. Στη γνωμοδότησή της υπ' αριθ. 2/2017 που συνόδευε την έκθεση αξιολόγησης της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 για την OLAF, η επιτροπή εποπτείας προσδιόρισε ορισμένες από τις κύριες προκλήσεις που θα αντιμετωπίσει η OLAF ως διοικητικό όργανο που συμπληρώνει και υποστηρίζει το έργο της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

«Γνωστοποίηση χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία κάθε αξιόποινης συμπεριφοράς ως προς την οποία η Εισαγγελία θα μπορούσε να ασκήσει την αρμοδιότητά της σύμφωνα με το άρθρο 22 και το άρθρο 25 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία⁽²³⁾»

95. Δεδομένου ότι δεν επιτρέπεται στην OLAF να διεξάγει παράλληλη διοικητική έρευνα σχετικά με τα ίδια πραγματικά περιστατικά για τα οποία διενεργεί ποινική έρευνα η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, θα είναι θεμελιώδους σημασίας για την OLAF να φροντίζει ώστε το περιεχόμενο της εν λόγω υποχρέωσης να συνάδει με τους κανόνες και την πολιτική της OLAF για το άνοιγμα/την απόρριψη και τη μεταφορά υποθέσεων.

Στο συγκεκριμένο πλαίσιο, κρίνονται αναγκαίες διατάξεις σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της OLAF και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας πριν από το άνοιγμα και τη διεξαγωγή έρευνας η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άλλου οργάνου σε μεταγενέστερο στάδιο. Τούτο θα απαιτούσε επίσης ειδικούς κανόνες για ένα αποτελεσματικό σύστημα επικοινωνίας μεταξύ της OLAF και της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι δεν υπάρχει αλληλεπικάλυψη των εργασιών τους, καθώς και ότι πληρούνται η εντολή που προβλέπεται στο άρθρο 101 παράγραφος 2 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία. Όπου κρίνεται αναγκαίο, θα πρέπει να προσαρμοστούν οι διατάξεις που καθορίζουν το είδος των πληροφοριών που καλείται να υποβάλλει η OLAF στην επιτροπή εποπτείας.

96. Οι κανόνες σχετικά με την έναρξη, την αναστολή και τη διακοπή των διοικητικών ερευνών απαιτούν διευκρινίσεις στη μελλοντική μεταρρύθμιση του κανονισμού για την OLAF. Οι εν λόγω κανόνες θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τη διαβίβαση πληροφοριών από την OLAF στην επιτροπή εποπτείας, δεδομένου του ειδικού ρόλου της τελευταίας στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας της OLAF κατά την ορθή άσκηση των καθηκόντων της.

Η επιτροπή εποπτείας θεωρεί ότι η συμβολή της μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των δυσχερειών που ενδέχεται να προκύψουν μεταξύ της OLAF και της νεοσυσταθείσας Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας καθώς οικοδομούν τη σχέση τους.

Διεξαγωγή διοικητικών ερευνών κατόπιν αιτήματος της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας

97. Η επιτροπή εποπτείας σημείωσε ότι οι τελικές εκθέσεις και οι συστάσεις που διαβίβασε η OLAF στις δικαστικές αρχές των κρατών μελών δεν υιοθετήθηκαν περίπου στο 50 % των υποθέσεων. Από την εποπτική πείρα της επιτροπής εποπτείας, οι λόγοι γι' αυτό ήταν ποικίλης φύσης και περιλάμβαναν: i) γεγονότα που φέρεται ότι διαπράχθηκαν αλλά δεν θεωρήθηκαν ποινικά αδικήματα· ii) γεγονότα που δεν υποστηρίζονται από αποδεικτικά στοιχεία ή υποστηρίζονται από ανεπαρκή αποδεικτικά στοιχεία· και iii) γεγονότα που έχουν παραγραφεί.
98. Τούτο καθιστά ακόμη περισσότερο αναγκαία τη συμπερίληψη στη μεταρρύθμιση του κανονισμού για την OLAF διατάξεων για τη σύσταση ομάδων με εμπειρογνώμονες σε εθνικούς ελέγχους συλλογής αποδεικτικών στοιχείων και δικαστικής παρακολούθησης. Η OLAF θα πρέπει να παράσχει βοήθεια υψηλής ποιότητας στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες σχετικά με το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένου του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαδικαστικών εγγυήσεων.
99. Η επιτροπή εποπτείας εξέφρασε στον Επίτροπο κ. Günther Oettinger την προθυμία της να συμμετάσχει σε προπαρασκευαστικές συνεδριάσεις για την ανάπτυξη των μελλοντικών σχέσεων μεταξύ της OLAF και της ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, εφόσον απαιτείται.

Παροχή πληροφοριών, εγκληματολογικής ανάλυσης, εμπειρογνωμοσύνης και επιχειρησιακής υποστήριξης στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία

100. Η επιτροπή εποπτείας ανέφερε ότι η τροποποίηση του κανονισμού για την OLAF θα αποτελέσει ευκαιρία εκσυγχρονισμού των ερευνητικών αρμοδιοτήτων της OLAF για να καταστεί πλήρως λειτουργική υπό το πρίσμα των αναγκών της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας. Τούτο θα ήταν ιδιαίτερα σημαντικό για τα μέτρα έρευνας που θα μπορούσε να αναλάβει η OLAF, ενώ παράλληλα θα τηρούσε τις ίδιες διαδικαστικές εγγυήσεις που ισχύουν για την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία, προκειμένου να αποφευχθούν οι αστοχίες σε μελλοντικές ποινικές δίκες ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Περαιτέρω ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης του κανονισμού για την OLAF περιλαμβάνουν την πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις μεταφορές χρημάτων σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και την προώθηση της στενής συνεργασίας με τις μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών.

⁽²³⁾ Άρθρο 24 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ

Συναντήσεις με τα θεσμικά και άλλα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ

101. Η επιτροπή συνέβαλε ενεργά στην ανταλλαγή απόψεων με τα θεσμικά όργανα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013. Η επιτροπή διεξήγαγε επίσης τακτικές συναντήσεις με τους εξής φορείς, στους οποίους και παρείχε εμπειρογνωμοσύνη: i) στον αρμόδιο Επίτροπο για την OLAF· ii) στην Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου· iii) στην ομάδα καταπολέμησης της απάτης του Συμβουλίου· και iv) στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο.

Μέθοδοι εργασίας και διαφάνεια

102. Το 2017 η επιτροπή εποπτείας πραγματοποίησε 10 συνεδριάσεις ολομέλειας. Ο πρόεδρος, οι εισηγητές και τα μέλη της γραμματείας της επιτροπής εποπτείας πραγματοποίησαν επίσης τακτικές συνεδριάσεις για την εξέταση συγκεκριμένων θεμάτων. Για κάθε υπό εξέταση μείζον θέμα η επιτροπή εποπτείας διόρισε έναν εισηγητή. Οι εισηγητές συνεργάστηκαν με τη γραμματεία της επιτροπής εποπτείας για την κατάρτιση σχεδίων εκθέσεων, γνωμοδοτήσεων ή εγγράφων προς σύζηση στις συνεδριάσεις ολομέλειας. Συναντήθηκαν επίσης με τη διοίκηση και το προσωπικό της OLAF στο πλαίσιο της προετοιμασίας των γνωμοδοτήσεων και των εκθέσεων της επιτροπής. Οι γνωμοδοτήσεις της επιτροπής εποπτείας συζητούνταν πάντοτε εκτενώς με την OLAF πριν από την οριστικοποίηση.

103. Για τη διασφάλιση της μέγιστης δυνατής διαφάνειας των εργασιών της, η επιτροπή δημοσιοποιεί μη εμπιστευτικά έγγραφα δημοσίου ενδιαφέροντος στον διοργανικό δικτυακό της τόπο: <http://europa.eu/supervisory-committee-olaf/>

Γραμματεία της επιτροπής εποπτείας της OLAF

104. Η γραμματεία της επιτροπής εποπτείας αποτελείται από δικηγόρους και βοηθούς που αναλαμβάνουν την καθημερινή παρακολούθηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων της OLAF και συνδράμουν τα μέλη της επιτροπής εποπτείας στην εκτέλεση των καθηκόντων τους.

105. Ο ρόλος της γραμματείας είναι να συμβάλλει στην αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί στην επιτροπή εποπτείας, με σκοπό την ενίσχυση της ανεξαρτησίας της OLAF, ιδίως σε σχέση με την εποπτική λειτουργία της επιτροπής εποπτείας. Είναι επίσης υπεύθυνη για την παροχή νομικών συμβουλών στα μέλη της επιτροπής. Το 2017, η γραμματεία διέθετε συνολικά οκτώ θέσεις, οι οποίες ανατέθηκαν σε πέντε διοικητικούς υπαλλήλους (δικηγόρους), δύο βοηθούς και έναν συμβασιούχο υπάλληλο. Ωστόσο, δεν καλύφθηκαν τρεις θέσεις (δύο βοηθοί και ένας δικηγόρος), γεγονός που υπονομεύει την ικανότητα υποστήριξης της γραμματείας.

106. Μετά την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 ⁽²⁴⁾, η γραμματεία της επιτροπής εποπτείας παρέχεται πλέον απευθείας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε στενή συνεργασία με την επιτροπή εποπτείας. Η γραμματεία εργάζεται ανεξάρτητα από την OLAF και τελεί υπό τις οδηγίες της Επιτροπής. Προς τον σκοπό αυτό, η γραμματεία συνδέεται διοικητικά με το Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (PMO). Επί του παρόντος, ένα έτος μετά την υπαγωγή στο Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων (PMO), μπορεί να ειπωθεί ότι τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης αλλαγής δεν ανταποκρίθηκαν στις προσδοκίες της επιτροπής. Η επιτροπή εποπτείας έχει δηλώσει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ότι θα πρέπει να βρεθεί ένας πιο κατάλληλος χώρος για τη γραμματεία της επιτροπής εποπτείας. Η συγκεκριμένη αλλαγή θα επιτρέψει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και την επιτροπή εποπτείας να εξετάσουν όλες τις δυνατές επιλογές για την καλύτερη δυνατή έδρα της γραμματείας, συμπεριλαμβανομένης της επανεξέτασης της αρχικής επιλογής ώστε η γραμματεία να υπαχθεί και πάλι στην OLAF, αν και υπό διαφορετικές συνθήκες.

⁽²⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2016/2030 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013, όσον αφορά τη γραμματεία της επιτροπής εποπτείας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) (ΕΕ L 317 της 23.11.2016, σ. 1). Ο κανονισμός τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2017.

107. Σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της επιτροπής εποπτείας⁽²⁵⁾ και τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 για την OLAF, το προσωπικό της γραμματείας μπορεί να λαμβάνει εντολές μόνο από την επιτροπή εποπτείας⁽²⁶⁾. Η Επιτροπή αποτελεί το αρμόδιο όργανο της ΕΕ που παρέχει τον προϋπολογισμό και άλλους πόρους που απαιτούνται για την εκπλήρωση της εντολής της επιτροπής εποπτείας και της γραμματείας.

Θέματα προϋπολογισμού

108. Ο προϋπολογισμός της επιτροπής εποπτείας για το έτος που καλύπτεται από την παρούσα έκθεση ανήλθε σε 200 000 EUR και το επίπεδο εκτέλεσης του προϋπολογισμού ανήλθε στο 99,63 %. Ο δευτερεύων διατάκτης που είναι υπεύθυνος για τις δαπάνες είναι το Γραφείο Διαχείρισης και Εκκαθάρισης των Ατομικών Δικαιωμάτων (PMO).

⁽²⁵⁾ Βλέπε άρθρο 11 του εσωτερικού κανονισμού της επιτροπής εποπτείας που δημοσιεύθηκε στην ΕΕ L 308 της 24.11.2011, σ. 114.

⁽²⁶⁾ Το άρθρο 15 παράγραφος 8 του κανονισμού για την OLAF ορίζει ότι: «Η γραμματειακή της υποστήριξη παρέχεται από την Επιτροπή, ανεξάρτητα από την Υπηρεσία και σε στενή συνεργασία με την επιτροπή εποπτείας. Πριν από τον διορισμό μέλους του προσωπικού στη γραμματεία, ζητείται η γνώμη της επιτροπής εποπτείας και οι απόψεις της λαμβάνονται υπόψη. Η γραμματεία ενεργεί βάσει των υποδείξεων της επιτροπής εποπτείας και ανεξάρτητα από την Επιτροπή. Με την επιφύλαξη του ελέγχου που ασκεί στον προϋπολογισμό της επιτροπής εποπτείας και της γραμματείας της, η Επιτροπή δεν παρεμβαίνει στα καθήκοντα παρακολούθησης με τα οποία είναι επιφορτισμένη η επιτροπή εποπτείας».